

Informatiebrochure

taal, tekstbegrip en spelling

Inhoud

Taal actief laat kinderen groeien

- Dit maakt *Taal actief* uniek 4

Communicatie

- Ieder kind kan communiceren 6

Woordenschat

- Beproefde didactiek voor rijke woordenschat 10

Taal verkennen

- Activerende didactiek voor echt taalbegrip 12

Spelling

- De kracht van herhaling 14

Tekstbegrip

- Effectieve samenhang tussen taal en tekstbegrip 16

Structuur en organisatie

- Helder, haalbaar en herkenbaar 18

Differentiatie

- Samen starten en op eigen niveau verder werken 20

Resultaten, toetsing en groei

- Inzicht in resultaat en groei 22

Het digitale platform Bingel

- Didactische kwaliteit en digitale intelligentie 24

Materialen

- Altijd een passende aanpak 26

Voorbeelden

Taal

- Handleiding taal 28
- Leerwerkboek
 - visuele leerlijn en vooruitkijkles 30
 - woordenschattekst 32
 - verwerking woordenschat 34
 - verwerking taal verkennen 36
- Taalgroeiboek
 - schrijftaak 38
 - week 4 40
- Bingel taal 42

Spelling

- Handleiding spelling 44
- Werkboek spelling 46
- Bingel spelling 48

Tekstbegrip

- Tekstbegrip 50

Meer weten over Taal actief?

52

Kinderen goed leren communiceren – dát is het doel van de nieuwe *Taal actief*. Wie goed kan schrijven, spreken, luisteren en lezen, is beter in staat om te leren en te groeien. *Taal actief* maakt kinderen bewust van de kracht van taal en de logische samenhang tussen de taaldomeinen. Ze passen wat ze geleerd hebben actief toe en groeien zo in taal.

Taal actief doet het:

- communicatie centraal
- altijd structuur en houvast
- actieve groei in taal, tekstbegrip en spelling

TAAL ACTIEF

laat kinderen groeien

Ik wil dit!

Ik snap dat ik leer!

Ik kan het!

Ik groei in taal!

1 BEWUSTWORDING

Kinderen ervaren dat het communicatiedoel, bijvoorbeeld 'goed kunnen uitleggen', ook voor hen handig kan zijn. Ze bekijken wat ze al weten en kunnen en ze lezen erover.

De kinderen zijn gemotiveerd en gaan vol vertrouwen aan de slag.

2 EEN STERKE BASIS

Om goed te kunnen communiceren hebben kinderen een stevige basis nodig in woordenschat, taal verkennen en spelling. Kinderen snappen dat en zij leren en oefenen er gestructureerd en effectief mee.

De kinderen behalen een goed resultaat op meetbare onderdelen.

3 BETEKENISVOL TOEPASSEN

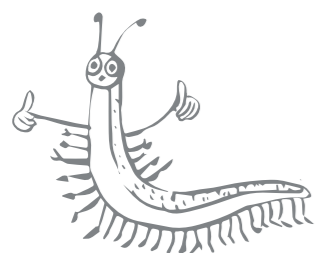
Kinderen gaan aan de slag met rijke authentieke teksten die aansluiten bij het communicatiedoel. In overzichtelijke stappen passen ze wat ze geleerd hebben, toe in hun eigen communicatie. Zo krijgt taal nog meer betekenis!

De kinderen behalen een hoog niveau op merkbare onderdelen.

4 ACTIEF GROEIEN IN TAAL

Kinderen ervaren dat taal hen verder brengt. Ze willen er steeds beter in worden en worden eigenaar van hun groei in taal.

De kinderen willen steeds beter worden. Ze groeien in taal.

Taal actief laat kinderen groeien

Dit maakt *Taal actief* uniek

Taal actief is volledig vernieuwd. Daarbij hebben we dankbaar gebruikgemaakt van de nieuwste inzichten van veel experts, wetenschappelijk onderzoek en de ervaringen van duizenden leerkrachten. Daardoor ligt er nu een methode die vernieuwt en tegelijkertijd behoudt waar *Taal actief* al jaren bekend om staat: structuur, grip en een solide wetenschappelijke basis. We doen wat werkt en wat de basisvaardigheden taal versterkt! De belangrijkste vernieuwing in *Taal actief* is de nadruk op communicatie en groei.

Communicatie centraal

Communicatie is overal. Wie goed kan communiceren, staat vol vertrouwen in de wereld. Daarom biedt *Taal actief* een heldere, vaste structuur met acht jaarlijks terugkerende communicatiethema's en bijbehorende communicatiedoelen. De thema's en doelen zijn herkenbaar voor de kinderen, wat motiverend werkt: ze bouwen steeds voort op wat ze al kennen en dagelijks ervaren. Doordat de communicatiethema's universeel zijn, kun je ze prima in samenhang aanbieden met schoolbrede projecten of wereldoriëntatie.

Een sterke basis

Om goed te communiceren, heb je een sterke basis in taal nodig. Zoals altijd besteedt *Taal actief* daarom veel aandacht aan woordenschat, woord- en zinsbouw, taalgebruik en spelling. Deze kennis gebruiken de kinderen meteen in de lessen door zelf te schrijven, te spreken, te luisteren en te lezen.

Alle taaldomeinen in samenhang

Taal actief is een drieluik voor taal, tekstbegrip en spelling. De samenhang tussen deze domeinen zorgt voor optimaal taalonderwijs. De leerlijnen woordenschat, taal verkennen en spelling zijn op elkaar afgestemd en kennen expliciete samenhang met de communicatiedomeinen schrijven, spreken, luisteren en tekstbegrip. Daardoor begrijpen kinderen waarom ze taal leren en ervaren ze dat ze het geleerde kunnen toepassen. Zo groeien ze zichtbaar in taal.

'Fijne methode! Vooral het taalgroeiboek is erg leuk. Lessen van taal worden leuk aangeboden met eerst een onderzoek. Spellingregels worden steeds herhaald.'

70 leerkrachten die werkten met *Taal actief* geven de methode een rapportcijfer 8 en zouden de methode zeker aanbevelen aan collega's.

Actief aan de slag

Taal actief stimuleert kinderen om zelf actief met taal aan de slag te gaan. In alle lessen zijn de kinderen alleen of in groepjes met het lesdoel bezig. En – misschien wel het belangrijkste – de kinderen reflecteren op hun eigen groei in taal. Met jouw deskundige begeleiding worden ze steeds meer eigenaar van hun eigen taalontwikkeling.

Doorlopende leerlijn

De concentrische opbouw van *Taal actief* zorgt voor een doorlopende leerlijn, waarbij de taken op het gebied van schrijven, spreken, luisteren en tekstbegrip in elke jaargroep uitdagender worden. Daardoor leren de kinderen steeds beter communiceren.

Het eindresultaat: sterke basisvaardigheden voor ieder kind

Aan het eind van groep 8 verlaten de kinderen de basisschool met vertrouwen in hun eigen communicatie. Ze hebben goede kennis van taal en kunnen taal gebruiken in verschillende vormen van communicatie. Bijvoorbeeld om contact te maken met (on)bekenden, hun mening te vormen en anderen te overtuigen. Ze kunnen goed samenwerken en in verschillend samengestelde groepen overleggen. Ze kunnen lezen met begrip. Zo kunnen ze bijvoorbeeld informatie uit een tekst halen, maar ook waar nodig andere kinderen helpen door te informeren of uit te leggen. Ze kunnen zich creatief uiten in verschillende tekstsoorten, maar bovenal zijn ze goede luisteraars geworden met belangstelling voor wat de ander te vertellen heeft. Ze hebben hun basisvaardigheden in taal versterkt en zijn goed voorbereid op een wereld waarin alles om communicatie draait.

Altijd wetenschappelijk onderbouwd

De leerlijnen van *Taal actief* zijn gebaseerd op de nieuwste wetenschappelijke inzichten en zijn ontwikkeld in samenwerking met taalwetenschappers en taaldeskundigen. Alle leerlijnen sluiten aan bij de landelijke richtlijnen en toetsen, en bij het Referentiekader taal.

Communicatie

Ieder kind kan communiceren

'Het filmpje met de taalgast heeft ook meerwaarde: je draagt bij aan begrijpend luisteren door vragen te stellen over de inhoud.'

Actief werken aan communicatieve vaardigheden met het vijfphasenmodel

Aan het begin van elke week kijken de kinderen in *Taal actief* - taal vooruit naar de schrijf- of spreektaak op vrijdag: wat gaan ze doen en hoe goed zijn ze daar al in? Dat zorgt voor het eigenaarschap en het enthousiasme om zelf aan de slag te gaan. De daaropvolgende lesdagen leggen de kinderen een stevige basis met woordenschat en taal verkennen. Met *Taal actief* - spelling werken ze aan hun spellingsvaardigheid. In *Taal actief* - tekstbegrip lezen ze teksten die te maken hebben met het communicatiethema. Op vrijdag verwerken de kinderen alles wat ze die week gehoord, geleerd en bedacht hebben in hun schrijf-, of spreek- en luistertaak. Daarbij werken ze – na jouw directe instructie – volgens de stappen van het vijfphasenmodel. Dat is binnen *Taal actief* als volgt vertaald:

fase 1	verkennen
fase 2	voorbereiden
fase 3	zelf aan het werk
fase 4	nakijken, napraten en verbeteren
fase 5	delen

Structuur en houvast

De duidelijke structuur van *Taal actief* biedt houvast voor leerkrachten en kinderen. De methode heeft heldere lesdoelen en de lessen, die per domein identiek zijn opgebouwd, zorgen voor rust, duidelijkheid en efficiëntie. Elke les start met directe instructie. Daarna verwerken de kinderen het nieuwe onderwerp en oefenen ermee. Ook herhalen ze continu eerdere onderwerpen. Zo bereiken de kinderen een hoog niveau van taalbeheersing. In iedere les zijn bovendien voldoende mogelijkheden voor differentiatie in tempo en niveau.

Betekenisvol en preventief

Dankzij *Taal actief* werken kinderen betekenisvol aan taal. Elk doel bevat het kopje 'Wat kun je ermee?' Kinderen zien zo meteen de toegevoegde waarde voor hun eigen taal en raken extra gemotiveerd om ermee aan de slag te gaan. De gestructureerde en preventieve aanpak zorgt ervoor dat elk kind zijn doelen haalt. Kinderen ervaren daardoor succes en groei: hun resultaten verbeteren. Ze krijgen steeds meer vertrouwen in hun eigen kunnen én meer plezier in taal!

Goed voorbereid aan de slag

Taal actief zorgt ervoor dat de kinderen goed toegerust zelfstandig kunnen werken. In de vooruitkijkles kijken de kinderen vooruit naar alle lessen van de week en oriënteren ze zich alvast op het onderwerp van de schrijf- of spreektaak.

Ook oefenen de kinderen in deze les gericht met eerdere doelen. Zo starten ze goed voorbereid met de nieuwe doelen van die week. Bij de lessen communicatie krijgen de kinderen duidelijke schrijf- en praathulpen, tips van experts en tips van leeftijdgenoten voordat ze beginnen aan hun eigen schrijf- of spreektaak. Dat geeft ze het zelfvertrouwen voor een nieuw doel of een nieuwe taak. En lukt het niet meteen? Dan weten ze waar ze hulp kunnen vinden.

De taalgast: leren door te kijken naar anderen

Bij elke taak krijgen de kinderen tips van een 'taalgast', iemand die bedreven is in het betreffende communicatiedoel. Elke week deelt een taalgast tips in een filmpje. Zo krijgen de kinderen tips van onder andere een boswachter, een presentator, een kinderboekenschrijver en een kinderadvocaat. Deze taalgast maakt het communicatiedoel concreet, motiveert kinderen en zorgt voor een actieve werkhouding. Met deze tips kunnen de kinderen hun voordeel doen.

Elk thema een andere taalgast

Tips en filmpjes van leeftijdgenoten geven vertrouwen

Een uitgewerkt voorbeeld van een leeftijdgenoot helpt de kinderen nog verder op weg. En in filmpjes vertellen leeftijdgenoten hoe zij de schrijf- en spreektaak hebben uitgevoerd en welke tips ze hebben. Zo zien en horen de kinderen van andere kinderen wat er bij hen goed ging of wat zij nog lastig vonden. Dat geeft hun de uitdaging én het zelfvertrouwen om aan de slag te gaan: wat zij kunnen, kan ik ook.

Filmpjes van leeftijdgenoten

Communicatie

Ieder kind een taalgroeiboek

Het taalgroeiboek is écht een boek van het kind zelf waarin alle stappen van de schrijf-, spreek- en luistertaak staan. Het helpt en inspireert de kinderen om deze taken op hun eigen niveau uit te voeren. Het taalgroeiboek helpt de kinderen ook om zicht te krijgen op hun eigen taalontwikkeling. Vooraf bekijken ze wat ze al kunnen. Aan het eind van ieder thema delen de kinderen hun schrijf- of spreektaak en geven ze elkaar feedback. Ze zien zelf hoe ze gegroeid zijn in taal en in het bijzonder in het communicatiedoel. Die groei noteren ze in hun taalgroeiboek: een mooie stimulans om verder te groeien!

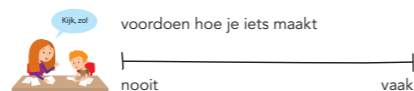
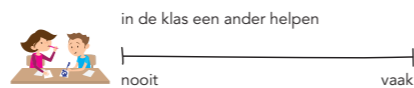

COMMUNICATIE

- 1 verkennen
- 2 voorbereiden
- 3 spreken en luisteren
- 4 napraten
- 5 verbeteren

UITLEGGEN

Wat maak jij mee?
Zet een kruisje op de lijn.

Hoe goed ben jij in uitleggen?
Zet een kruisje op de lijn.

'Als je het taalgroeiboek vanaf het begin van het schooljaar gebruikt, kunnen kinderen heel mooi hun eigen groei zien en volgen.'

Steeds meer zelfsturing

De kinderen nemen onder jouw begeleiding ook steeds meer eigen verantwoordelijkheid voor hun leerproces. Dat begint in groep 4 en 5 op kleine schaal, maar naarmate de kinderen verder zijn, neemt hun autonomie toe. Daarvoor hebben ze eerst inzicht nodig in hun leerproces en groei. Daarbij helpen gerichte leerstrategieën, zoals 'het nut zien', 'terugkijken en vooruitkijken' en 'jezelf motiveren'. Kinderen leren zo om steeds zelfstandiger en effectiever te leren.

Altijd wetenschappelijk onderbouwd

De leerlijn **Communicatie** is ontwikkeld met schrijfexperts van Hogeschool Iselinge. Voor het onderdeel mondelinge communicatie is gebruik gemaakt van adviezen van specialisten in o.a. conversatie-analyse en interactie in de klas (Faculteit der Letteren, Rijksuniversiteit Groningen).

Digitale geletterdheid

In *Taal actief* besteden we ook aandacht aan digitale geletterdheid waar het de ontwikkeling van taal raakt en waar het relevant is voor de kinderen. Voor hen is digitale geletterdheid een vanzelfsprekend onderdeel van hun leven. Daarom is het ook een integraal onderdeel van *Taal actief* over alle domeinen heen.

Burgerschap

Juist doordat communicatie centraal staat, wordt continu gewerkt aan het bijbrengen van respect en aan het ontwikkelen van competenties om deel te nemen aan de samenleving. Hoe spreek je een onbekende aan? Hoe geef je een compliment? Hoe ontvang je feedback? Hoe kun je iemand op een inhoudelijke en respectvolle manier overtuigen? Zo helpt *Taal actief* kinderen ook te groeien in burgerschapsvaardigheden.

Woordenschat

Beproefde didactiek voor rijke woordenschat

Wie goed wil kunnen communiceren, heeft een rijke woordenschat nodig. *Taal actief* zorgt daarvoor. In helder gestructureerde lessen leren de kinderen telkens vijftien nieuwe woorden. Daarbij volgt *Taal actief* de beproefde didactiek van Marianne Verhallen en Dirkje van den Nulft.

voorbewerken	motiveren, netwerk openen
semantiseren	betekenis uitleggen
consolideren	inoefenen, zeven keer herhalen
controleren	twee à drie keer toetsen

De viertaktmethodiek in het kort

Mix van boekentaalwoorden en schooltaalwoorden

Iedere woordenschatles bevat een mix van boekentaalwoorden en schooltaalwoorden (algemene schooltaalwoorden en algemene vaktaalwoorden). Deze woorden komen de kinderen tegen in hun dagelijks leven. Ze helpen hen bij het communiceren, op school en thuis.

In de lagere jaargroepen ligt het accent meer op de schooltaalwoorden. Deze woorden zijn cruciaal voor tekstbegrip en het schoolse leren. In de hogere groepen ligt de nadruk meer op de boekentaalwoorden (literaire woorden) die de kinderen kunnen tegenkomen. Vanaf groep 4 is er in elke les ook aandacht voor figuurlijk taalgebruik. Per leerjaar leren de kinderen ruim 360 nieuwe woorden. Aan het eind van groep 8 hebben ze daardoor een gedegen woordenschat opgebouwd.

STAP IN

Dit ga je leren
Je leert de betekenis van 15 woorden.

het eindpunt
halverwege
het beginpunt

stapvoets pijlsnel

Dit kun je ermee
Nieuwe woorden die je leert, kun je gebruiken in je taal. Bijvoorbeeld als je iets wil uitleggen.

het beginpunt
pijlsnel
stapvoets
halverwege
het eindpunt
de aanwijzing
het struikgewas
links afslaan
rechts afslaan
de boomstronk
mompelen
drassig
de pissebed
aan de kant
met een gerust hart

Woordbetekenissen achterhalen

Kinderen kunnen niet van alle woorden die ze in een tekst tegenkomen de betekenis weten. Daarom heeft *Taal actief* ook een leerlijn voor het leren achterhalen van de betekenis van onbekende woorden. Vooral kinderen met een beperkte woordenschat hebben hier baat bij. Zij leren om niet te stoppen met lezen, maar om deze strategieën actief toe te passen, bijvoorbeeld als ze in *Taal actief* - tekstbegrip een rijke tekst lezen. Daarnaast leren de kinderen strategieën om woorden beter te onthouden.

Woordenschat in de lessen

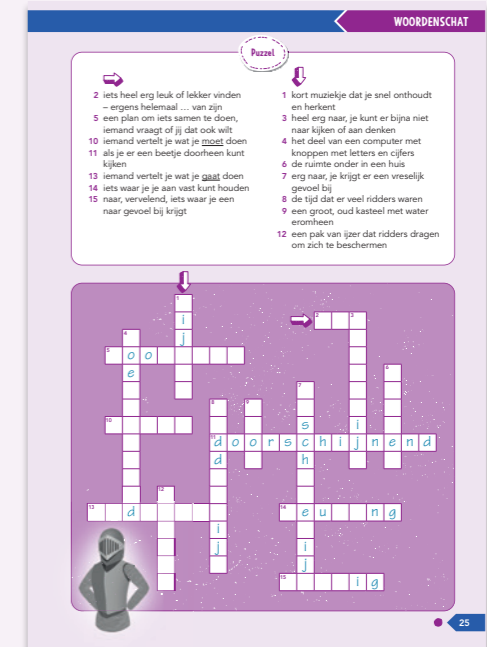
Tijdens de vooruitkijkles maken de kinderen al meteen kennis met de nieuwe woorden die passen bij het communicatiedoel. De dag daarna volgt de woordenschatles, waarin je de kinderen grondig en systematisch de nieuwe woorden aanleert. Dat gebeurt altijd in een betekenisvolle context: een tekst zoals kinderen die tegenkomen in hun dagelijks leven. De variatie in tekstsoorten is groot. Alle teksten sluiten aan bij de belevingswereld van de kinderen én bij het communicatiedoel. Tijdens de lessen communicatie gebruiken de kinderen deze nieuwe woorden zo veel mogelijk actief bij het schrijven of spreken.

week 1 t/m 3	nieuwe woorden aanleren en verdiepen
week 4, les 16	woorden herhalen en verdiepen met klassikale consolideerspelletjes
week 4, les 17	woorden verdiepen met samenwerkend leren

De didactische opbouw van de woordenschatlessen

'Taal actief biedt nieuwe woorden effectief aan. De kinderen gebruiken deze woorden zo veel mogelijk actief bij het schrijven of spreken. Zo bekijken ze veel beter.'

Verder puzzelen met de woorden uit de les

Samen woorden oefenen in week 4

In week 4 herhalen de kinderen de woorden en hun betekenis. Ze verdiepen hun woordkennis met klassikale consolideerspelletjes. Zo bekijken de nieuwe woorden nog beter.

Altijd wetenschappelijk onderbouwd

De leerlijn **Woordenschat** is ontwikkeld met Marianne Verhallen en Dirkje van der Nulft, bekend van 'Met woorden in de weer' en de viertaktmethodiek.

Taal actief maakt gebruik van de materialen van Logo Schooltaalwoorden en heeft een deel daarvan overgenomen in de methode.

Taal verkennen

Activerende didactiek voor echt taalbegrip

'Taal actief prikkelt de kinderen. Het onderzoekje aan het begin van de les zet hen meteen 'aan'.

Om goed te communiceren is ook een goede beheersing van woord- en zinsbouw essentieel. Daarom maakt *Taal actief* gebruik van de effectieve didactiek taal verkennen, die is gebaseerd op de inzichten van prof. dr. Peter-Arno Coppen en zijn onderzoeksgroep aan de Radboud Universiteit. Zij pleiten ervoor om kinderen taal écht te laten begrijpen (in plaats van trucjes aan te leren). Hun activerende didactiek laat kinderen taal voelen en ervaren vóórdat ze instructie krijgen en de lesstof gaan verwerken. In *Taal actief* is dat uitgewerkt in een activerend onderzoekje aan het begin van elke les taal verkennen.

Doorlopende leerlijnen en eenduidige doelen

Taal actief hanteert een gedegen aanpak met een stapsgewijze opbouw van groep 4 naar groep 8. Voor elk onderdeel van taal verkennen is een doorgaande leerlijn ontwikkeld. De lessen zijn bovendien gepland op vaste momenten in de lesweken. Dat is ook handig wanneer je werkt met een combinatiegroep. De leerdoelen, jouw directe instructie en de verwerking zijn 'doelzuiver'; de kinderen worden niet afgeleid of raken in de war door vragen die niet bij het doel van de les horen. Dat maakt het leren zeer effectief.

subleerlijn	les 3	les 4	les 8	les 9	les 13	les 14
zinnen verkennen / woorden verkennen	•	•	•	•		
leestekens verkennen				•		
taalgebruik verkennen				•	•	•
meertaligheid					•	
woordleer- en onthoudstrategieën & opzoekvaardigheden						•

Subdomeinen taal verkennen

Direct zicht op het nut

Bij alles wat de kinderen leren, wordt direct de link gelegd met hun belevingswereld en hun eigen taal. Een voorbeeld: kinderen gebruiken bijvoeglijke naamwoorden, ook al zijn ze zich niet bewust van dat begrip. Ze ontdekken dat deze woorden zinnen duidelijker, spannender of grappiger maken. Ook bij tekstbegrip is er samenhang met de taaldoelen. Kinderen herkennen de taaldoelen in de authentieke tekst en passen toe wat ze geleerd hebben. Zo begrijpen ze waarom ze iets leren en dat vergroot hun motivatie.

Met vertrouwen de week in

Aan het begin van de week herhalen de kinderen eerdere doelen taal verkennen. Daardoor gaan ze met vertrouwen de week in en zijn ze goed voorbereid op het leren en verwerken van de nieuwe doelen. Elke les biedt na het verwerken ook ruimte om eerdere doelen te herhalen en om te oefenen met doelen van langer geleden. Daardoor bereiken de kinderen een goed resultaat. In elke les zijn bovendien voldoende mogelijkheden voor differentiatie in tempo en niveau. In week 4 herhalen de kinderen de nieuwe doelen nog eens door samenwerkend te leren. Zo leren ze ook van elkaar.

Meertaligheid

Meertaligheid heeft een eigen plek gekregen binnen de leerlijn taal verkennen. Daarmee krijgen thuistalen de aandacht die ze verdienen en kunnen kinderen met een andere taalachtergrond profiteren van hun kennis over de eigen taal bij het leren van de Nederlandse taal. Ook biedt *Taal actief* een overzicht van Nederlandse grammaticaregels die

leerproblemen kunnen opleveren bij kinderen met een andere thuistaal. Dankzij deze inzichten begrijp je beter waar sommige kinderen mee worstelen en kun je je instructie hierop afstemmen. Dit maakt jouw instructie aan deze kinderen effectiever en de kinderen succesvoller.

Basis om andere talen te leren

In *Taal actief* leren de kinderen actief zelf zinnen bouwen. Daardoor snappen ze hoe ze met zins- en woordbouw de betekenis van hun eigen zinnen kunnen sturen. Deze kennis helpt bij het leren van andere talen in het voortgezet onderwijs.

Altijd wetenschappelijk onderbouwd

De leerlijn **Taal verkennen** is gebaseerd op de inzichten voor goed grammaticaonderwijs van de Faculteit der Letteren van de Radboud Universiteit. Daarbij is het onderdeel meertaligheid ingevuld met de faculteit Geesteswetenschappen van de Universiteit van Utrecht.

onderzoekje

Ontdekken dat het beter werkt om heel kort te zeggen wat iemand moet doen.

ONDERZOEKJE

- Geef een serie opdrachtjes die de kinderen moeten uitvoeren: *Willen jullie gaan staan? Willen jullie je handen omhoog doen? Ik wil graag dat jullie op en neer springen. Willen jullie met je armen zwaaien? Ik wil graag dat jullie gaan zitten.* Herhaal dit met bevelen: *Sta! Steek je handen omhoog! Spring op en neer! Zwaai met je armen! Zit!*
- Bespreek de verschillen. *Wat viel op? Wat werkte beter? Hoe kwam dat? Hoe voelt het als iemand zo tegen je praat?*

Uit thema 4.8 ik verzin (verhalen bedenken), les 4: Je leert wat een bevelzin is.

3 Waar hoort het bijvoeglijk naamwoord? Zet het woord op de goede plek.

Laura pakt de beker. (mooie)
Laura pakt de mooie beker.

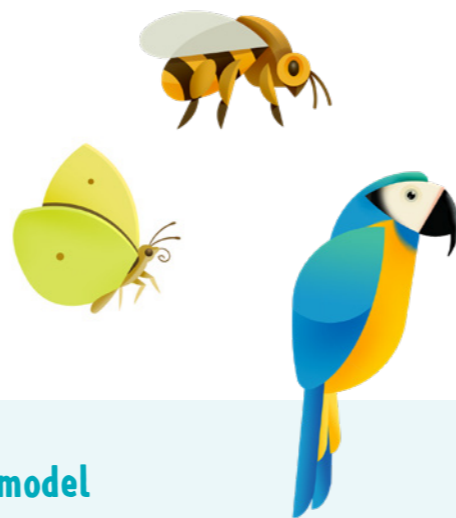
Het meisje zingt. (lange)

Mo heeft een plan. (slim)

Kas draagt een trui. (rode)

Spelling

De kracht van herhaling

'Duidelijke structuur. Veel herhaling van de categorie. Al oefendictees in elke les. Nooit woorden overschrijven uit een oefening, maar alleen 'uit het hoofd!'

Goed kunnen spellen is essentieel om duidelijk te kunnen communiceren. *Taal actief* hanteert daarom een nieuwe, krachtige spellingdidactiek die is gebaseerd op continue herhaling. Door het driefasenmodel raken de spellingregels beter ingeslepen. Samen met de kinderen analyseer je steeds het hele woord. De auditieve aanpak van *Taal actief* zorgt ervoor dat de kinderen de woorden horen en de juiste spellingregel herkennen op basis van de klank.

Heldere indeling in categorieën

Je stuurt de dagelijkse spellinglessen met duidelijke, directe instructie en expliciete regels. De lessen zijn bovendien helder ingedeeld in herkenbare categorieën met diernamen, die een concrete spellingregel aangeven: 'Net als haai. Ik hoor /j/. Ik schrijf i.'

STAP IN

Dit ga je leren

Je leert woorden schrijven met **aai**, **ooi** en **oei**.

Dit moet je weten

Net als **haai**. Ik hoor /j/. Ik schrijf i.

Het driefasenmodel

Het driefasenmodel bestaat uit de fasen aanleren, vasthouden en onderhouden.

Fase 1: aanleren

Bij aanleren worden de nieuwe categorieën aangeboden. De nieuwe categorie komt elke dag van de week aan bod in het dictee en in de oefeningen van het werkboek. De oefeningen bevatten alleen woorden uit de nieuwe categorie.

Fase 2: vasthouden

De categorieën van vorig thema zitten in de fase vasthouden. Deze categorieën worden heel vaak herhaald in het dictee en in de oefeningen van het werkboek. De oude en nieuwe categorieën worden door elkaar geoefend.

Fase 3: onderhouden

Bij onderhouden gaat het om de categorieën van langer geleden. Deze categorieën worden nog wel geoefend in het dictee en het werkboek, maar minder vaak. De oude en nieuwe categorieën worden door elkaar geoefend. In het oefendeel staan ook opdrachten met woorden uit deze categorieën.

Effectief leren spellen

Elke spellingles combineert nieuwe doelen met voorgaande doelen, zodat ook eerdere doelen regelmatig opnieuw aan bod komen. Iedere les bevat een geschreven dictee om de lesstof beter te laten bekijken. Tijdens het 'dictwee' werken de kinderen samen in tweetallen, wat zorgt voor extra motivatie.

Kind 1

fraai
de gracht
hij vraagt

Bespreek samen na.

Wissel van beurt.

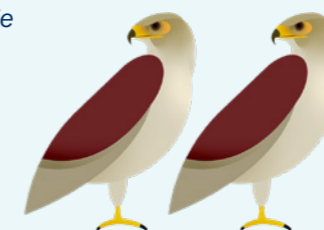
Kind 2

hij legt
de nicht
het brood

Bespreek samen na.

Welke woorden zijn net als **specht**?

Voorbeeld van een dictwee-kaartje voor de kinderen

Werkwoordspelling

Per week krijgen de kinderen één nieuwe spellingcategorie óf een werkwoorddoel (vanaf groep 6). Ook de werkwoorden gaan mee in de herhaling van aanleren, vasthouden en onderhouden. Zo oefenen de kinderen ook met werkwoorden in weken zonder werkwoorddoel. Ze kunnen daarbij steeds terugvallen op de handige werkwoordhulp in het opzoekboekje. Grammaticale begrippen die nodig zijn bij werkwoordspelling, zoals persoonsvorm en voltooid deelwoord, worden aangeboden bij taal verkennen. Alles is steeds op tijd voorbereid, zodat de kinderen de werkwoorden goed kunnen schrijven.

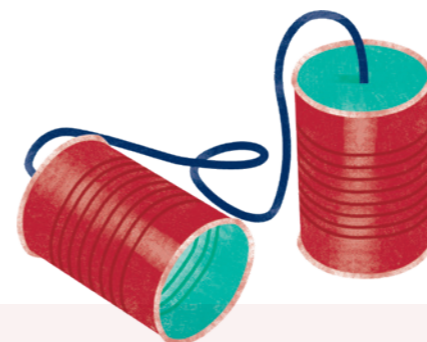
Altijd wetenschappelijk onderbouwd

De leerlijn **Spelling** is gebaseerd op de nieuwste inzichten van spellingexperts op landelijke congressen en de wensen uit de markt.

Tekstbegrip

Effectieve samenhang tussen taal en tekstbegrip

'Door de samenhang tussen tekstbegrip en taal worden kinderen betere lezers én betere schrijvers!'

Het belang van goede leesvaardigheid

Ons hele leven worden we omringd door teksten: van allerlei boeken en reclames tot berichten van instanties. Goed kunnen lezen is daarom een essentiële vaardigheid. Wie goed kan lezen, kan meekomen op school en volwaardig deelnemen aan de maatschappij.

Scholen besteden veel aandacht aan begrijpend lezen. Toch vallen de resultaten op dit gebied in Nederland tegen. De aanpak van de afgelopen jaren – het werken met leesstrategieën – blijkt onvoldoende te werken. Uit recent onderzoek blijkt dat andere zaken effectiever zijn voor goed tekstbegrip.

Rijke en gevarieerde teksten

Rijke teksten maken kinderen nieuwsgierig en stimuleren om verder te lezen, te kijken of te luisteren. Ze zetten aan tot nadenken, praten én verder lezen over het onderwerp van de tekst. Rijke teksten geven kinderen leesplezier en helpen om hun kennis van de wereld en van taal uit te breiden. Elke les van *Taal actief* - tekstbegrip gaat daarom uit van een rijke, authentieke tekst. Hierbij komt een breed scala van teksten aan bod zoals verhalen, gedichten, blogs, betogen en recensies.

Samenhang binnen *Taal actief*

Taal actief biedt tekstbegrip aan in samenhang met taal. Bij *Taal actief* - tekstbegrip leggen we ook de verbinding met de communicatiedoelen van *Taal actief* - taal. Bij taal leren de kinderen zelf hoe het moet. Bij tekstbegrip lezen ze in teksten hoe andere schrijvers dit doen. Op deze manier versterken taal en tekstbegrip elkaar.

Ook komen de kinderen bij tekstbegrip schooltaalwoorden tegen die al bij taal zijn geleerd. Daarnaast zijn er (extra) opdrachten in tekstbegrip die specifiek aansluiten bij de leerdoelen van taal. Denk hierbij aan doelen als tegenstellingen, figuurlijk taalgebruik, synoniemen en spelen met taal.

Herhaald en verdiepend lezen

Taal actief - tekstbegrip sluit aan bij de uitgangspunten van Close Reading. Om de inhoud van een tekst steeds beter te begrijpen is het belangrijk dat kinderen leren om verdiepend te lezen. De opdrachten van *Taal actief* - tekstbegrip nodigen de kinderen uit de tekst steeds weer in te duiken en zorgen ervoor dat ze met focus (verdiepend) lezen. *Taal actief* - tekstbegrip doet daarbij zowel een beroep op het letterlijke begrip van de tekst als op de hogere denkvaardigheden. Bij dit laatste gaat het bijvoorbeeld om het afleiden van informatie die niet letterlijk in de tekst staat, het vormen van een mening en nadenken over het doel van de schrijver.

Samen actief aan de slag

Samen praten over teksten heeft een bewezen positief effect op het vergroten van het tekstbegrip. Daarom werken kinderen volop samen aan de opdrachten en zijn gesprekken een vast onderdeel van de lessen. Zo leren kinderen met en van elkaar. Als leerkracht krijg je daardoor waardevolle inzichten in het denkproces van de kinderen. Modellen speelt een belangrijke rol bij *Taal actief* - tekstbegrip. Als leerkracht doe jij regelmatig hardop voor hoe en wat je denkt tijdens het lezen van een tekst en het maken van een opdracht. Na het modellen kunnen de kinderen de denkstappen overnemen.

Verder met teksten

In groep 7 en 8 is het aan te raden om meer aandacht te besteden aan tekstbegrip. Daarom wordt het aanbod voor deze jaren uitgebreid met *Verder met teksten*. De kinderen gaan, naast de reguliere lessen, zelfstandig of in tweetallen aan de slag met een gevarieerd aanbod van authentieke teksten. Ook in deze lessen staat de rijke tekst centraal en dagen de opdrachten de kinderen uit om verdiepend te lezen. De opdrachten doen niet alleen een beroep op het letterlijke begrip, maar ook op de hogere orde denkvaardigheden.

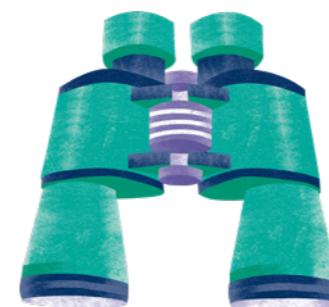
Taal actief - tekstbegrip in de praktijk

In elke les staat een rijke tekst centraal. De leerkracht leest de tekst voor en snelsentantiseert de cruciale begrippen van de tekst. Op deze manier doen alle kinderen met de les mee. Om de tekst goed te kunnen begrijpen, zijn er verschillende leesdoelen aan gekoppeld. Elk leesdoel is vertaald naar een opdracht. Bij sommige opdrachten model je, waarna de kinderen in tweetallen aan de slag gaan. Zo is de klas gezamenlijk bezig met dezelfde opdracht en houd je als leerkracht de regie. Na elke opdracht bespreek je deze klassikaal na. Het gaat hierbij niet zozeer om het bepalen van het goede antwoord, maar je bespreekt met elkaar waarom en hoe de kinderen tot dit antwoord zijn gekomen. *Taal actief* - tekstbegrip biedt ook toetsvaardigheidslessen, waarmee je de kinderen voorbereidt op de methodeonafhankelijke toetsen begrijpend lezen.

Structuur en organisatie

Helder, haalbaar en herkenbaar

'De instructie is logisch opgebouwd en dat geeft duidelijkheid en houvast.'

Elke jaargroep bestaat uit dezelfde acht communicatiethema's van vier weken. *Taal actief* is concentrisch opgebouwd: in elk leerjaar komen de acht communicatiethema's terug. De kinderen breiden hun kennis over de verschillende communicatiedoelen steeds verder uit en worden telkens iets beter in communiceren.

Taal actief - taal

Dankzij het programma van 32 weken heb je voldoende ruimte om alle thema's in het schooljaar te behandelen. In week 1 tot en met 3 besteed je aandacht aan nieuwe leerdoelen. Week 4 is er om terug te kijken op het thema, te herhalen via samenwerkend leren, (naar keuze) te toetsen en te delen.

Taal actief - spelling

Ook bij spelling zijn er acht thema's van vier weken. Elk leerjaar komen de verschillende spellingcategorieën terug. De kinderen kunnen steeds meer en steeds moeilijkere woorden uit de categorie goed spellen. Deze kennis kunnen ze direct toepassen, bijvoorbeeld bij de schrijftaak. In de eerste drie weken van het thema is er steeds één nieuwe categorie per week. Week vier biedt ruimte voor herhaling en oefening met dictweetjes.

Taal actief - tekstbegrip

Elke week is er een les tekstbegrip van 60 minuten. Deze sluit aan op het communicatiethema en waar mogelijk op de communicatietaak. De les is leerkrachtgebonden en kan in één keer worden gegeven of kan worden gesplitst in twee lessen van 30 minuten.

Elke dag een uur taal en spelling

Van maandag tot en met donderdag geef je 40 minuten taal en 20 minuten spelling. Op vrijdag komen de taaldoelen samen in een communicatieles van 60 minuten, waarin de kinderen de doelen uit die week toepassen in herkenbare schrijf- of spreektaken.

Directe instructie

Alle lessen van taal en spelling zijn opgezet volgens het directe instructiemodel. Een les is opgedeeld in twee fasen: samen met de leerkracht en zelfstandig werken. Tijdens het eerste, gele deel noem je het doel, geef je uitleg, model je en oefenen de kinderen onder jouw begeleiding het nieuwe doel. Nadat je hebt gecontroleerd of ze het hebben begrepen, gaan de kinderen in het tweede, blauwe deel van

de les zelfstandig aan de slag met de verwerking. Ook oefenen ze met het nieuwe doel én met doelen uit eerdere thema's. Zo borgt *Taal actief* dat eerder opgedane kennis beklijft en dat nieuwe doelen verder inslijpen.

Ideaal voor combinatiegroepen

Taal actief is uitstekend inzetbaar in combinatiegroepen. De communicatiethema's zijn in alle jaargroepen gelijk en de taaldomeinen worden op hetzelfde moment in de week aangeboden. Bovendien is binnen de taaldomeinen vaak sprake van concentrische leerlijnen, zodat de kinderen tegelijkertijd met een vergelijkbaar doel bezig zijn.

Lesstructuur taal, week 1 t/m 3

maandag vooruitkijken	dinsdag woordenschat	woensdag taal verkennen	donderdag taal verkennen	vrijdag communicatie
instructie (20)	instructie (20)	instructie (20)	instructie (20)	instructie (20)
verwerken: voorkennis activeren (20)	verwerken en oefenen (20)	verwerken en oefenen (20)	verwerken en oefenen (20)	werken aan schrijf- of spreektaak (40)

Lesstructuur taal, week 4

maandag terugkijken	dinsdag woordenschat	woensdag taal verkennen	donderdag toets	vrijdag communicatie
instructie (20)	samenwerkend leren: met de hele groep (20)	samenwerkend leren: met de hele groep (20)	toets (20)	instructie (20)
terugkijken en herhalen voorgaande doelen (20)	samenwerkend leren in tweetallen (20)	samenwerkend leren in tweetallen (20)	10 x taal OF oefenen (uitloop) (20)	delen van schrijven/of spreektaak (40)

Lesstructuur spelling, week 1 t/m 3

maandag	dinsdag	woensdag	donderdag
instructie weekcategorie dictee (10)	herhalen dictee (10)	herhalen dictee (10)	herhalen, coöperatieve werkvorm dictee (10)
verwerken (10)	oefenen met weekdoel en voorgaande doelen (10)	oefenen met weekdoel en voorgaande doelen (10)	oefenen met weekdoel en voorgaande doelen (10)

Lesstructuur spelling, week 4

maandag	dinsdag	woensdag	donderdag
toets (10)	herhalen (doel vorig thema week 1) (10)	herhalen (doel vorig thema week 2) (10)	herhalen (doel vorig thema week 3) (10)
vrij (10)	dictwee (samenwerken in tweetallen) (10)	dictwee (samenwerken in tweetallen) (10)	dictwee (samenwerken in tweetallen) (10)

Differentiatie

Samen starten en op eigen niveau verder

Taal actief biedt veel mogelijkheden voor differentiatie, zodat elk kind leert en verwerkt op zijn eigen tempo en niveau.

Gerichte instructie

Via het digibord start je elke les met een interactief instapkaartje met extra instructie en voorbeelden. Daardoor kun je jouw instructiemoment aanpassen aan het niveau van je klas, een groepje kinderen of een enkel kind. Iedereen krijgt zo instructie op maat, terwijl de instructie tóch klassikaal plaatsvindt.

Taal – variatie in niveau

Het adaptieve platform *Bingel* biedt de kinderen nieuwe oefeningen en herhaloefeningen op maat. Zo oefenen kinderen op hun eigen niveau en realiseren ze hun eigen groei. Ook het leerwerkboek biedt mogelijkheden tot differentiatie. Na de instructie bij een nieuw doel beginnen de kinderen met de oefening op het doelniveau: 'Eerst proberen'. Kinderen die deze oefening goed maken, gaan meteen verder met de oefeningen op 2-ster niveau en vervolgens op 3-ster niveau. Kinderen die de oefening lastig vinden, beginnen met een oefening op 1-ster niveau en maken daarna de oefeningen op 2-ster niveau. Op die manier werkt iedereen aan hetzelfde doel en haalt iedereen het doelniveau.

Taal – variatie in tempo

In de taallessen is voldoende tijd ingeruimd voor herhaling en extra oefening. Ook is er preventief materiaal beschikbaar voor kinderen met een minder rijke woordenschat. Zo kunnen deze kinderen tijdens de reguliere les goed meedoen en vullen zij hun woordenschat aan.

Voor kinderen die extra uitdaging aankunnen is er 'Meer taal – woordenschat' en 'Meer taal – taal verkennen' (plustaken in *Bingel*). De opdrachten '10 x taal' dagen de snelle en taalsterke kinderen uit om te spelen met taal en tegelijkertijd te werken aan de vaardigheden denken, maken en doen.

Tekstbegrip

Bij tekstbegrip blijft de groep bewust bij elkaar; ieder kind heeft recht op rijke teksten. Doordat er veelal een beroep wordt gedaan op de hogere orde denkvaardigheden ontstaat natuurlijke differentiatie en kan elk kind er op zijn eigen niveau mee aan de slag. Voor de kinderen die eerder met een opdracht klaar zijn, is er een klaaropdracht.

Spelling – variatie in niveau en tempo

Door de continue herhaling van de categorieën krijgen alle kinderen voldoende tijd om de categorieën te leren toepassen. Kinderen die spelling lastig vinden, kunnen extra oefenen in het oefendeel van het werkboek of in de software. Ook kun je hun extra dictees aanbieden op vrijdag (les 5, 10 en 15). Kinderen die juist wat sneller klaar zijn, kunnen verder oefenen in het oefendeel of in de software. Sterke spellers hebben minder oefening

nodig en kunnen eventueel les 3 en/of 4 overslaan. In de tijd die vrijkomt, kunnen ze werken aan een ander vak of aan andere taken binnen *Taal actief*.

Taal actief plus voor nog meer uitdaging

Voor taalsterke en taalbegaafde kinderen is er het leerwerkboek plus. Hiermee werken kinderen op een hoger niveau en zelfstandig aan dezelfde lesdoelen als de reguliere groep. Ook kunnen ze aan een eigen taalonderzoek werken. Met deze aanpak houd je de groep bij elkaar tijdens de instructie en is er extra uitdaging in de verwerkingstijd voor kinderen die meer aankunnen.

Per thema is er een leerwerkboek plus dat het reguliere leerwerkboek vervangt. Het bestaat uit twee delen. Het eerste deel voor taalsterke kinderen volgt de structuur van het thema. In de lessen zijn er opdrachten vervangen door veelal open opdrachten die een groter beroep doen op het creatief denken van de kinderen. Ook is hier '10 x spelling' met uitdagende spellingopdrachten toegevoegd. Het tweede deel van het leerwerkboek plus bevat een uitdagend taalonderzoek. Dit deel is voor taalbegaafde kinderen en taalsterke kinderen die klaar zijn met het eerste deel. Tijdens het taalonderzoek werken kinderen aan een onderzoeksvraag, bijvoorbeeld: Kan taal kwetsen? Hoe communiceren dieren? Hoe ontwerp je een goede geheimtaal? Ieder onderzoek is opgebouwd uit de stappen: verkennen, onderzoeken, presenteren en evalueren en volgt de SOLO-taxonomie van Biggs en Collis. De kinderen kunnen

'De differentiatie in *Taal actief* is goed geregeld. Kinderen die iets nog lastig vinden, kunnen volop extra oefenen en taalsterke leerlingen kunnen aan de slag met meer uitdagende opdrachten.'

de resultaten van hun onderzoek presenteren aan de groep. Als er dan nog tijd over is, zijn er extra opdrachten beschikbaar.

Jij beslist welke kinderen met het leerwerkboek plus werken. Aan de communicatielessen op vrijdag werken alle kinderen in hun eigen taalgroeiboek, ook de pluskinderen. De lessen samenwerkend leren in week 4 zijn in het leerwerkboek plus gelijk aan de lessen in het reguliere werkboek.

Het leerwerkboek plus is een omkeerboek: het eerste deel volgt de structuur van het thema, het deel 'onderzoek' bevat een uitdagend taalonderzoek.

Resultaten, toetsing en groei

Inzicht in resultaat en groei

'Ik ben zeer tevreden over het dagelijkse dictee en merk dat de kinderen dit controlemoment ook fijn vinden.'

Taal actief geeft op elk moment inzicht in resultaat en groei bij kinderen.

Meetbare groei

De resultaten van de kinderen die werken met het digitale platform *Bingel* kun je continu volgen. Zo weet je op elk moment hoe de kinderen groeien op de meetbare taaldomeinen woordenschat, taal verkennen en spelling. De resultaten bepalen welke onderdelen het kind nog eens herhaalt.

Bij *Taal actief* - taal biedt les 19 van elk thema ook een (optionele) summatieve (digitale) taaltoets over de doelen woordenschat en taal verkennen van het voorgaande thema. De kinderen zijn hiervoor optimaal voorbereid.

Bij *Taal actief* - spelling neem je in les 1 tot en met 15 een dictee af. Met de toets in les 16 meet je of de kinderen de spellingcategorieën beheersen die tot en met het vorige thema zijn aangeboden. Vanaf groep 6 is er ook een werkwoordtoets. Je kunt ook de doelen van het huidige thema volgen, want naast de dagelijkse dictees kun je in les 20 een (optioneel) themadictee met de nieuwste categorieën afnemen.

Al deze toetsen en dictees helpen je om duidelijk te krijgen waar ieder kind staat in zijn groei en welke kinderen eventueel meer ondersteuning nodig hebben.

Groei in tekstbegrip

Bij *Taal actief* - tekstbegrip is formatief evalueren van groot belang. Door goed te luisteren en door te vragen krijg je een goed beeld van het denkproces van het kind. Het observatieformulier helpt je hierbij.

Ook biedt *Taal actief* - tekstbegrip toetsvaardigheidslessen. Hiermee kun je de kinderen voorbereiden op de vraagstelling van de methodeonafhankelijke toetsen.

Merkbare groei

Bij *Taal* zijn voor de communicatielessen aparte toetsinstrumenten ontwikkeld. Met de 'observatielijst schrijftaak' en de 'observatielijst spreek- en luistertaken' van elk thema beoordeel je van elk kind iedere schrijftaak en minstens twee spreek- en luistertaken per jaar. Zo breng je de merkbare groei van het kind op het gebied van schrijven, spreken en luisteren in kaart.

Ook kun je ieder halfjaar een taalgroegesprek voeren met elk kind. Daarbij bespreek je de doelen van de leerlijn communicatie. Je praat samen over de taken: op welke taken ben je trots, welke waren nog lastig en welke taak was het meest leerzaam? Op die manier krijgen jullie samen inzicht in de voortgang en groei in communicatie.

Formatief evalueren

Om de taalgroei van kinderen te meten, maakt *Taal actief* gebruik van formatief evalueren. Na elke les reflecteren de kinderen op het aangeboden doel. De kinderen geven in het taalgroeiboek hun eigen groei in communicatie aan en bespreken die tijdens het halfjaarlijkse taalgroegesprek.

Aan het begin van week 4 denken de kinderen samen met jou na over welke doelen zij nog eens willen oefenen. Het oefenen in week 4 gebeurt met coöperatieve werkvormen. Via instapkaartjes over samenwerkend leren ontdekken de kinderen in stapjes hoe zij goed kunnen samenwerken en elkaar daarbij kunnen helpen.

Leerstrategieën zijn een krachtig middel waarmee het kind het beste uit zichzelf kan halen. *Taal actief* leert de kinderen om bewust leerstrategieën in te zetten om het leren zo soepel mogelijk te laten verlopen. Dat maakt hun leren effectief.

Altijd wetenschappelijk onderbouwd

De leerlijn **Groei** is ontwikkeld in samenwerking met Pieterneel Dijkstra en Petra Bunnik van Strategie voor leren. Hierin komen formatief evalueren, samenwerkend leren en het gebruik van leerstrategieën samen.

Het digitale platform **Bingel**

Didactische kwaliteit en digitale intelligentie

'Het digibord heeft een grote toegevoegde waarde voor de les. Vooral het samen oefenen is zo heel duidelijk voor de kinderen.'

Digitaal werken en leren doe je met *Bingel*. *Bingel* combineert uitstekende didactische kwaliteit met de slimme toepassing van adaptieve, digitale technologie. Zo krijgt ieder kind taken en ondersteuning op het juiste niveau. Dat zorgt voor haalbare uitdagingen en realistische doelen, wat leidt tot echt leerrendement. Hierdoor krijgen de kinderen meer vertrouwen in zichzelf en meer intrinsieke motivatie; taal leren wordt écht leuk!

Effectieve instructie

Als leerkracht ben je de belangrijkste schakel in het onderwijsleerproces. De digibordsoftware ondersteunt je optimaal bij het geven van een goede instructie en maakt jouw instructie visueel en interactief.

Verwerken en oefenen

Je bepaalt zelf hoe de kinderen de lesstof voor woordenschat, taal verkennen en spelling verwerken en oefenen:

- Basis digitaal: De kinderen verwerken nieuwe doelen digitaal en oefenen daarna digitaal verder met nieuwe doelen, doelen van het voorgaande thema en doelen van langer geleden.
- Basis papier: De kinderen verwerken de nieuwe doelen in het leerwerkboek. Ze oefenen daarna verder met nieuwe doelen, doelen van het voorgaande thema en doelen van langer geleden. Dat doen ze in het leerwerkboek of digitaal.

Alle kinderen werken met het taalgroeiboek aan het domein communicatie. De kinderen kunnen hun schrijftaak eventueel uitwerken op de computer.

Bij tekstbegrip werken de kinderen op papier. Naast het leeswerkboek is er digibordsoftware voor de leerkracht. Hiermee geef je je instructie. En je vindt er de leesdoelen en de opdrachten voor de kinderen.

Motiverend

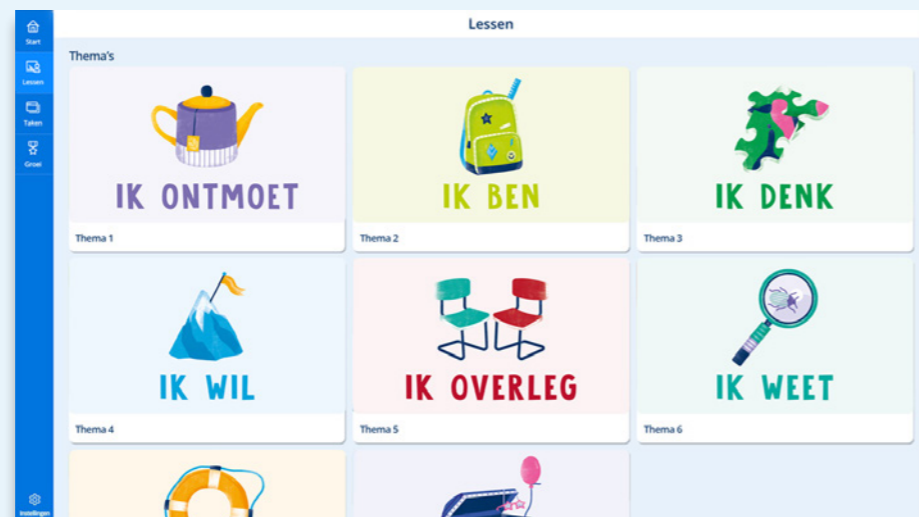
Digitaal oefenen zorgt voor motiverend en effectief taal- en spellingonderwijs op maat. Kinderen krijgen direct feedback op hun antwoorden. Het digitale platform werkt daarbij adaptief: kinderen krijgen nieuwe oefeningen op maat aangeboden om het taaldoel te bereiken. Daardoor ervaren ze altijd succes bij het oefenen. *Taal actief* stimuleert kinderen daarnaast om samen te oefenen en te herhalen. Ook dat werkt motiverend.

Ondersteunen waar nodig

Het dashboard in *Bingel* vertelt jou als leerkracht hoe de kinderen ervoor staan. Met handige hulpmiddelen, zoals de Hulpkit, kun je kinderen op maat ondersteunen tijdens de zelfstandige verwerking van de doelen.

Relevant en effectief

Malmberg zet digitalisering in waar het toegevoegde waarde heeft: om meetbare doelen te verwerken en te oefenen op het gebied van woordenschat, taal verkennen en spelling. Dat maakt digitalisering relevant en effectief. De instructie en de verwerking sluiten naadloos op elkaar aan. Zo haalt elk kind steeds betere resultaten. Het (papieren) taalgroeiboek laat kinderen zien hoe ze de domeinen toepassen in hun eigen communicatie. Ze groeien actief in taal.

Beginscherm met thema's

Kinderen	Oefeningen					Tijd
	1	2	3	4	5	
Lisa de Wit	O	O	V	O	O	8:00
Suzanne van den Brink	ZG	G	M	O	O	7:36
Sanne Kuipers	V	G	V			8:12
Leentje van Loon	G	ZG	V	G		7:45
Ineke Meijer	G	V	G	G		6:36

Resultatenoverzicht

Materialen

Altijd een passende aanpak

Taal actief combineert papieren en digitale leermiddelen voor optimaal taalonderwijs. Je kunt voor taal en spelling per jaargroep kiezen tussen de papieren en de digitale variant. Deze keuze kun je per schooljaar wijzigen.

Basis papier: werken op papier met digitale ondersteuning

De kinderen verwerken de meetbare doelen van de domeinen woordenschat, taal verkennen en spelling op papier, in het (leer)werkboek. Het (leer)werkboek bevat nieuwe leerstof en herhaalstof om nog eens te oefenen. Naar keuze kun je in *Bingel* ook digitaal laten oefenen. Voor de domeinen communicatie en groei werken de kinderen in het taalgroeiboek. In het opzoekboekje taal en spelling staat de belangrijkste leerstof voor de kinderen nog eens kort samengevat.

De digibordsoftware en de handleiding ondersteunen je bij het lesgeven. In Basis papier vind je de handleiding als bladerboek. Gebruik je liever een handleiding op papier? Dan kun je die, net als de antwoordenboeken, apart bestellen.

Basis digitaal: digitaal werken met daarbij een taalgroeiboek

De kinderen verwerken de meetbare doelen van de domeinen woordenschat, taal verkennen en spelling in de digitale, adaptieve leerlingtool *Bingel*. Voor de domeinen communicatie en groei werken deze kinderen in het papieren taalgroeiboek. De digibordtool en de digitale handleiding ondersteunen je bij het lesgeven.

'Het materiaal is mooi vormgegeven en prettig om mee te werken. Veel praktischer dan losse schriftjes! Voor sommige kinderen is het wel even wennen dat je nu overal in mag schrijven.'

Taal - Basis papier*

voor de leerkracht	voor het kind
<ul style="list-style-type: none"> leerkrachtapplicatie met digibordtool handleiding als bladerboek toetsen dashboard en registratie los bestelbaar <ul style="list-style-type: none"> papieren handleiding 	<ul style="list-style-type: none"> leerwerkboek per thema verwerken en oefenen óf leerwerkboek plus per thema leerlingapplicatie voor oefenen taalgroeiboek los bestelbaar <ul style="list-style-type: none"> opzoekboekje taal en spelling antwoordenboeken A en B

* Voor de taalsterke en taalbegaafde kinderen is een aparte licentie *Taal plus* met een apart leerwerkboek plus en een aparte handleiding voor de leerkracht.

Basis digitaal

voor de leerkracht	voor het kind
<ul style="list-style-type: none"> leerkrachtapplicatie met digibordtool digitale handleiding dashboard toetsen 	<ul style="list-style-type: none"> leerlingapplicatie voor verwerken en oefenen óf leerwerkboek plus per thema taalgroeiboek los bestelbaar <ul style="list-style-type: none"> opzoekboekje taal en spelling

Spelling - Basis papier

voor de leerkracht	voor het kind
<ul style="list-style-type: none"> leerkrachtapplicatie met digibordtool handleiding als bladerboek toetsen registratie los bestelbaar <ul style="list-style-type: none"> papieren handleiding 	<ul style="list-style-type: none"> werkboek A + B verwerken en oefenen leerlingapplicatie voor oefenen los bestelbaar <ul style="list-style-type: none"> opzoekboekje taal en spelling antwoordenboeken A en B

Basis digitaal

voor de leerkracht	voor het kind
<ul style="list-style-type: none"> leerkrachtapplicatie met digibordtool digitale handleiding dashboard hulpkit toetsen 	<ul style="list-style-type: none"> leerlingapplicatie voor verwerken en oefenen los bestelbaar <ul style="list-style-type: none"> opzoekboekje taal en spelling

Tekstbegrip - Basis papier

voor de leerkracht	voor het kind
<ul style="list-style-type: none"> leerkrachtapplicatie met digibordtool handleiding als bladerboek formatieve evaluatie toetsvaardigheidslessen los bestelbaar <ul style="list-style-type: none"> papieren handleiding 	<ul style="list-style-type: none"> leeswerkboek A + B voor groep 4 t/m 8 Verder met teksten (groep 7 en 8) Verder met teksten - antwoorden (digitaal beschikbaar)

Taal actief - taal, spelling en tekstbegrip zijn voor groep 4 t/m 8 per pakket, per leerling te bestellen.

Voorbeeldpagina's

Handleiding taal

Beknopte lesinformatie

In de lesinfo staat de achtergrondinformatie bij de les. Zo heb je snel overzicht en weet je wat je eventueel extra nodig hebt bij de les.

Handleiding | groep 4

THEMA 7 | IK HELP | WEEK 1 | LES 3 | TAAL VERKENNEN

40 MIN

LESINFO

LESDOEL

- Het kind herkent zelfstandige naamwoorden.

MATERIAAL

- leerwerkboek, blz. 14-15
- antwoordenboek, blz. 112-113

VERLENGDE INSTRUCTIE

- Geef, indien nodig, de verlengde instructie tijdens het zelfstandig werken aan de kinderen die dat nodig hebben. De verlengde instructie is te vinden op blz 62.

LESDUUR

- 40 minuten

INTRODUCTIE | **INSTRUCTIE** | **SAMEN DOORNEMEN** | **ZELFSTANDIG WERKEN** | **REFLECTIE** | **OEFENEN**

onderzoekje

Ontdekken dat er namen zijn voor mensen, dieren en dingen.

ONDERZOEKJE

- Kijk om je heen in de klas en zeg: *Het is doorzichtig en kan open en dicht. Rara, wat is het? Ja, het raam.* Wijs vervolgens een kind aan: *Nu mag jij een raadsel maken. Wat zie jij hier in de klas? Geef eventueel nog een extra voorbeeld: Het heeft vier poten en je kunt er iets op leggen. Rara, wat is het? Ja, een tafel.*
- Laat de kinderen in tweetallen werken. Ze bedenken om de beurt een voorwerp, bijvoorbeeld: de deur, het potlood, de prullenbak, het bord enzovoort. De een maakt het raadsel, de ander raadt wat het is. Doe daarna het hetzelfde voor dieren en mensen. *Het is zwart en heeft acht poten. Rara, wat is het? Een spin. Het is klein en het huult vaak. Een baby.* Laat de kinderen nu andere voorbeelden bedenken. Denk aan: de hond, de muis, de olifant, de juf, de buurman enzovoort.

stap in

Extra voorbeelden:

- De appel valt van de boom.
- Het meisje speelt met de kat.

voordoer zelf doen

Oefening 'Is het een zelfstandig naamwoord of niet?'

ZELFSTANDIG WERKEN

14

STAP IN

Dit ga je leren
Je leert wat een zelfstandig naamwoord is.

Dit moet je weten
In een zin staan verschillende soorten woorden. Het woord 'boom' kan je al...
Een andere woordsoort is het zelfstandig naamwoord. Een zelfstandig naamwoord geeft een naam aan mensen, dieren of dingen.

mens
De juf lacht.
De hond eet een koekje.
dier
ding

Dit kun je ermee
Je gebruikt al zelfstandige naamwoorden in je zinnen. Je kunt ze nu ook steeds vaker herkennen.

ERST PROBEREN

Is het zelfstandig naamwoord een mens, dier of ding?

zelfstandig naamwoord	mens	dier	ding
Een jas is een ...	☐	☐	☒
Een juf is een ...	☒	☐	☐
Een slak is een ...	☐	☒	☐
Een slager is een ...	☒	☐	☐

HEB JE ALLES GOED? NEEP BEGIN BIJ 2 JAAP BEGIN BIJ 3

1 Is het een mens, dier of ding?

mens	dier	ding
jongen	hond	boomhut
meisje	vogel	bat

15

REFLECTIE

2 Is het zelfstandig naamwoord een mens, dier of ding?

zelfstandig naamwoord	mens	dier	ding
Een kat is een ...	☐	☒	☐
Een boot is een ...	☐	☐	☒
Een bakker is een ...	☒	☐	☐
Een huis is een ...	☐	☐	☒
Een meester is een ...	☒	☐	☐
Een fiets is een ...	☐	☐	☒

3 Is het dikgedrukte woord een zelfstandig naamwoord?

	ja	nee
De man leest een boek.	☒	☐
De hond blaft .	☒	☐
De orkaan derst los.	☐	☒
De schrijver verzint een verhaal.	☐	☒
De vrouw koopt een boeket.	☒	☐
De lulak slaapt lang.	☐	☒

4 Rara, wat ben ik?
Zet het zelfstandig naamwoord achter de zin.
Ik heb acht poten en maak een web. Ik ben een spinn.
Ik bak brood en taart. Ik ben een bakker.
Ik maaui en geef kopjes. Ik ben een kat/paas.
Ik heb een stam en takken. Ik ben een boom.
Je kunt heerlijk in mij slapen. Ik ben een bed.

STAP UIT

Weet je nu wat een zelfstandig naamwoord is?

- Ja, dat heb ik deze les geleerd.
- Ja, dat wist ik al.
- Nee, ik weet het nog niet zo goed.

INTRODUCTIE 05 min

Doelenplaat

- Bekijk de doelenplaat van week 1.
- Onderzoekje**
- Voer het onderzoekje uit.

INSTRUCTIE 05 min

Stap in

- Lees 'Dit ga je leren' voor. *We hebben zojuist dingen die we om ons heen zien een naam gegeven. We zijn al bezig geweest met zelfstandige naamwoorden!*
- Neem 'Dit moet je weten' door. *Om duidelijk te maken wat we om ons heen zien, geven we alles een naam. De vloer, de plant, de gum. Kijk naar het eerste voorbeeld: De juf lacht. Juf is een zelfstandig naamwoord. Juf is een mens. Alles om ons heen geven we een naam. Dat doen we met zelfstandige naamwoorden.*
- Bekijk het tweede voorbeeld: *De hond eet een koekje. Welke naam geven we het dier met vier poten dat blaft? [de hond] Ook hond is een zelfstandig naamwoord. We geven ook dingen een naam. Welk ding staat in deze zin? Koekje is een ding. Koekje*

SAMEN DOORNEMEN 10 min

Voordoer

- Maak de oefening samen met de kinderen. Lees de eerste zin. Bespreek het woord 'bakker'. *Bakker is een zelfstandig naamwoord, want het is de naam voor een mens.* Bespreek op deze manier alle zinnen. Het woord 'gooit' in zin 3 is een werkwoord (dat wat iemand of iets doet in de zin) en niet de naam voor een mens, dier of ding.
- Soms staan er in de zin meer zelfstandige naamwoorden. In zin 1 staat ook nog het woord taart. Dat is de naam voor iets lekkers dat je op een verjaardag eet. Taart is dus ook een zelfstandig naamwoord. Ga zo alle zinnen af.

Zelf doen

- De kinderen maken de oefening in tweetallen. Ze overleggen of het woord een zelfstandig naamwoord is of niet.
- Kijk hoe de kinderen de oefening gemaakt hebben en bespreek na. *Waarom is het een zelfstandig naamwoord? Geeft het een naam aan een mens, dier of ding?* Laat de kinderen ook per zin kijken of er nog meer zelfstandige naamwoorden in staan en laat ze benoemen of het een mens, dier of ding is.
- Herhaal: *een zelfstandig naamwoord geeft een naam aan mensen, dieren of dingen.*

Doordat de kinderen samen tot een oplossing moeten komen, stimuleer je de leerstrategie 'anderen organiseren'.

ZELFSTANDIG WERKEN 10 min

- De kinderen maken 'Eerst proberen'.
- Kijk de oefening samen na. Kinderen die alles goed hebben, beginnen bij 2. Kinderen die niet alles goed hebben, beginnen bij 1. Geef aan hen, indien nodig, de verlengde instructie.

REFLECTIE

3 De kinderen maken de oefeningen. Loop rond en stuur waar nodig bij. Geef complimenten waar het goed gaat.

Door bij te sturen en complimenten te geven, stimuleer je de leerstrategieën 'bijhouden' en 'jezelf vertrouwen'.

STAP UIT

1 De kinderen beantwoorden de vraag op het uitstapkaartje.

2 Bespreek de vraag kort na. Als ze 'nee' hebben geantwoord, vraag dan door: *Wat is er nog onduidelijk? Wat lukt nog niet?*

Doordat de kinderen nadenken over het doel van de les en of ze dit hebben behaald, stimuleer je de leerstrategie 'terugkijken'.

OEFENEN 10 min

1 De kinderen oefenen zelfstandig (in het oefendeel of op hun device) met eerder aangeboden doelen.

Taal actief • groep 4 • Handleiding • © Malmberg's-Hertogenbosch 15

Heldere navigatie

Als je de 'metrolijn' in de themahandleiding volgt, zet je de juiste stappen om elke les tot een succes te maken.

Altijd zicht op het leerlingmateriaal

In een oogopslag zie je waar de kinderen aan werken. Ook de antwoorden heb je altijd bij de hand.

Duidelijke stappen

Per lesfase vind je de stappen die je met de kinderen zet, de instructie en hoe de kinderen de doelen verwerken en ermee oefenen. Dat helpt je om zorgeloos en zonder veel voorbereiding een effectieve les te geven.

Voorbeeldpagina's

Leerwerkboek taal – visuele leerlijn en vooruitkijkses

Weten wat je leert

In de visuele leerlijn ziet het kind wat het elk thema gaat leren.

Leerwerkboek taal | groep 4

THEMA 8 > IK VERZIN > DIT GA JE LEREN

LES	WEEK 1	LES	WEEK 2	LES	WEEK 3	LES	WEEK 4
1	voorkijken	6	voorkijken	11	voorkijken	16	terugkijken
WOORDENSCHAT		WOORDENSCHAT		WOORDENSCHAT		WOORDENSCHAT	
2	spreekjesachtig en andere woorden spreekjesachtig bergachtig herbachtig	7	akelig en andere woorden gruwelijk afschuwelijk akelig	12	geruisloos en andere woorden oorverdovend hoorbaar geruisloos	17	elkaar helpen op te letten Je oefent dit met woorden uit week 1, 2 en 3.
TAAL VERKENNEN		TAAL VERKENNEN		TAAL VERKENNEN		TAAL VERKENNEN	
3	lange zin korter maken Mees speelt in de box met blokken. Mees speelt.	8	bevelzin Lustert	13	letterlijk en figuurlijk Ik heb vinders in mijn buik.	18	elkaar helpen op te letten Je oefent dit met taal verkenmen uit week 1, 2 en 3.
4	hele werkwoord helpen fietsen gaan Helpen (niet) fietsen, gefietst, zich op een fiets voorbeweegen	9	uitroepen Heerlijk!	14	synoniemen zonen - kussen	19	toets 10 = taal
COMMUNICATIE		COMMUNICATIE		COMMUNICATIE		COMMUNICATIE	
5	een sprookje schrijven	10	een sprookje schrijven	15	een sprookje schrijven	20	delen
SPELLING		SPELLING		SPELLING		SPELLING	
net als kralen net als toekan		net als duiven net als ganzen		net als giftig net als gevaarlijk			

Doelenplaat

De doelenplaat in de digibordsoftware laat zien wat het kind in die week gaat leren. Zo snapt elk kind waar de lessen over gaan.

Doelenplaat | groep 4

THEMA 8 > IK VERZIN

GROEI	DE TAALGAST	WOORDENSCHAT	TAAL VERKENNEN
TAAL VERKENNEN	COMMUNICATIE	SPELLING	

Leerwerkboek taal | groep 4

THEMA 8 > IK VERZIN > WEEK 1 > LES 1 > VOORUITKIJKEN

STAP IN
Je oefent nog een keer met korte en lange zinnen maken.
Dat helpt je bij les 3.

1 Hoe maak je de korte zin langer?
Stef kijkt.
 de schoenen.
 een film.
Meral bestelt.
Meral bestelt ...
 mama.
 een ijsje.
Opa huurt.
Opa huurt ...
 de vloer.
 een fiets.

Papa strijkt.
Papa strijkt ...
 breien.
 de broek.
Hakim leest.
Hakim leest ...
 de opdracht.
 een bal.
Het koor zingt.
Het koor zingt ...
 een lied.
 een park.

2 Wat is de korte zin?
Kleur de kortste zin die je kunt maken.
Mama filmt oma.
Frits knutselt een kasteel.
De kok werkt in het hotel.
Elsa rent op het plein.
Papa zwemt in de rivier.
Oom Tom wandelt in de natuur.

STAP UIT
Hoe ging het?
 Dit kan ik al.
 Dit vind ik nog moeilijk.

STAP IN
Je oefent nog een keer met het werkwoord.
Dat helpt je bij les 4.

1 Wat is het werkwoord in de zin?
Het regent de hele dag.
De hond rent achter de bal.
De kinderen maken drie sommen.
Saffa breidt een lange sjaal.
Opa maait het gras in de voortuin.
Sep tekent een tijger in een kool.

2 Wat is het werkwoord in de zin?
Mila knijpt in de tube.
 knijpt
 Mila
 tube
Eli proeft een nieuw koekje.
 Eli
 koekje
 proeft
Papa parkeert de auto voor de deur.
 deur
 papa
 parkeert

De kleren hangen aan de waslijn.
 kleren
 hangen
 waslijn
Tom belt Erik.
 belt
 Erik
 Tom
De kat springt op de bank.
 kat
 bank
 springt

STAP UIT
Hoe ging het?
 Dit kan ik al.
 Dit vind ik nog moeilijk.

Voorkennis ophalen

In de vooruitkijkses herhalen kinderen doelen die al eerder zijn aangeboden. Deze preventieve aanpak activeert voorkennis die nodig is om met de doelen van deze week aan de slag te gaan. Dit zorgt voor eigenaarschap bij de kinderen en voor vertrouwen om later in de week met de nieuwe doelen aan de slag te gaan.

Voorbeeldpagina's

Leerwerkboek taal – woordenschattekst

Tekstsoorten bij het communicatiedoel

De kinderen maken kennis met verschillende tekstsoorten over uiteenlopende onderwerpen in herkenbare situaties. De tekst heeft altijd een raakvlak met het communicatiedoel.

Praten over taal

De kadertjes wijzen kinderen op aspecten in de tekst die te maken hebben met het communicatiedoel. Dit helpt hen bij het praten over taal.

Leerwerkboek taal | groep 4

THEMA 7 IK HELP WEEK 3 LES 12 WOORDENSCHAT

Op zoek naar de schat

'Ik zie een **aanwijzing!**' gilt Koosje. Ze wijst naar het **struikgewas**. Annet haalt er een briefje uit. 'Lees voor!' roept Lia.

Loop 10 stappen door. **Sla dan links af.**

Ze zijn in de tuin van Koosje. Daar is het **beginpunt** van de tocht. Waar de tocht eindigt? Geen idee. Ze krijgen steeds een nieuwe aanwijzing. '7, 8, 9 ...' tellen de meiden. Dan slaan ze links af. Daar hangt een briefje aan een tak. Ja hoor! Er staat weer een aanwijzing op!

Ga door het tuinhok. Loop 500 meter door. **Sla rechts af** en zoek de schat. Hij ligt bij de **boomstronk**.

Koosje en Lia gaan er **pijlsnel** vandoor. Ze botsen bijna op een fietser. Gelukkig rijdt hij **stapvoets**.

Annet blijft wat achter. '500 meter,' **mompelt** ze. 'Is dat **halverwege** dit pad?' Dan zien ze de stronk. Maar waar is de schat? '**Aan de kant!**' roept Koosje opeens. 'Ik zie wat!' Met haar voet schuift ze een steen opzij. Daaronder is de grond **drassig**. 'Teks! Wat is dat!' gilt ze dan. Lia gilt ook. 'Oeh, een grote spin!' 'Nee joh, dat is een **pissebed**,' lacht Annet. 'Die is niet gevaarlijk hoor!' Hij steekt en hij bijt niet. Je kunt hem **met een gerust hart** aanraken.' Koosje komt een beetje dichterbij. 'Maar hij is geen schat,' moppert ze. Lia trekt een kistje onder de steen vandaan. 'Nee, maar hij zat wel op de schat!' Ze haalt een briefje uit het kistje.

Loop de weg af naar het **eindpunt**: de speeltuin. Daar vind je de echte schat ... een ijsje!

'Ja, ijs! Wie het eerst bij de speeltuin is!'

Dit is de eerste aanwijzing. Op het briefje staat wat de meiden moeten doen.

Elke aanwijzing legt een stukje van de tocht uit.

Deze aanwijzing is heel duidelijk. En er zit een grapje in!

WOORDENLIJST

het beginpunt waar je begint	de aanwijzing informatie hoe je iets moet doen <i>Mijn moeder leest de aanwijzing voor.</i> 'Sla de spijkers in de plank.'	links afslaan op de weg naar links gaan	mompelen zacht praten met je mond halfdicht <i>Als je mompelt, kan ik je niet verstaan.</i>	de pissebed een diertje dat op donkere plekken leeft	aan de kant opzij <i>Ik moet er langs.</i> Ga eens aan de kant.
pijlsnel heel snel	het struikgewas een groep struiken die dicht op elkaar groeit	rechts afslaan op de weg naar rechts gaan	drassig nat en daardoor zacht <i>De grond is drassig door de regen.</i>		met een gerust hart met een veilig gevoel <i>De buurman houdt zijn hond vast.</i> Nu loop ik met een gerust hart langs.
stapvoets heel langzaam		de boomstronk het deel dat overblijft als je een boom afzaagt			
halverwege op de helft					
het eindpunt waar je stopt, waar je moet zijn					

Tip van de taalgast

De taalgast geeft vanuit zijn of haar expertise een tip. Hier benoemt de taalgast wat er gebeurt. Hij of zij kan ook een denkvraag stellen.

Woordenlijst

Elke tekst bevat 15 themawoorden. De oranje woorden worden uitgebreid gesemantiseerd. De blauwe en groene (uitdrukkingen) woorden worden uitgelegd met behulp van een korte omschrijving, zo nodig aangevuld met een afbeelding of een voorbeeldzin.

Voorbeeldpagina's

Leerwerkboek taal – verwerking woordenschat

Duidelijke instapkaartjes

Op het instapkaartje van de woordenschatles staan de oranje woorden in een netwerk, hier in een woordtrap en een woordkast. Daarnaast staan de 15 woorden van de week, zodat de kinderen bij het verwerken nog even kunnen spieken. Steeds maakt 'Dit kun je ermee' de kinderen bewust van het nut van dit lesdoel voor hun communicatie.

Samen beginnen, verder werken op eigen niveau

'Eerst proberen' is het startpunt. De kinderen geven aan of ze de woorden al kennen. Op basis van het resultaat beginnen ze bij 1-ster of 2-ster.

STAP IN

Dit ga je leren

Je leert de betekenis van 15 woorden.

Dit kun je ermee

Nieuwe woorden die je leert, kun je gebruiken in je taal. Bijvoorbeeld als je iets wil uitleggen.

- het beginpunt
- pijlsnel
- stapvoets
- halverwege
- het eindpunt
- de aanwijzing
- het struikgewas
- links afslaan
- rechts afslaan
- de boomstronk
- mompelen
- drassig
- de pissebed
- aan de kant
- met een gerust hart

EERST PROBEREN

Lees de woorden bij 'stap in'.

KEN JE ALLE WOORDEN?
 NEE? BEGIN BIJ ★
 JA? BEGIN BIJ ★

★ 1 Welke weg neemt Nadja?

Nadja loopt van huis naar school.

- 1 het beginpunt 2 links afslaan 3 rechts afslaan 4 het eindpunt

★ 2 Welk woord past bij de zinnen?

Mijn broer loopt naar school. Ik fiets langzaam naast hem.

- pijlsnel
 stapvoets

Waar moeten we heen? We moeten deze straat in.

- aan de kant gaan
 links afslaan

Ik lees stap 3 uit het kookboek voor. 'Roer het ei door het meel.'

- de aanwijzing
 de overwinning

Die enge spin op de muur is weg. Je kunt weer gaan slapen!

- met een gerust hart
 met volle teugen

★ 3 Is de zin waar of niet waar?

- De tocht start op het beginpunt. waar niet waar
 Een pissebed leeft op donkere plekken.
 Met een boomstronk zaag je een boom om.
 Een slak gaat pijlsnel.
 Iemand die mompelt, kun je niet goed verstaan.
 Een groep struiken noem je het struikgewas.

	waar	niet waar
De tocht start op het beginpunt.	☒	☐
Een pissebed leeft op donkere plekken.	☐	☐
Met een boomstronk zaag je een boom om.	☐	☐
Een slak gaat pijlsnel.	☐	☐
Iemand die mompelt, kun je niet goed verstaan.	☐	☐
Een groep struiken noem je het struikgewas.	☐	☐

STAP UIT

Hoeveel van de woorden ken jij nu al?

- nog maar een paar
 ongeveer de helft
 (bijna) allemaal

Haalbaar verwerken

De kinderen schrijven de woordenschatwoorden alleen op wanneer zij de bijbehorende spellingregels hebben gehad bij spelling. Zo staat spelling niet in de weg bij het vergroten van de woordenschat.

Op niveau verwerken

De 2-steroefeningen zijn op toetsniveau, alle 15 woorden komen erin aan bod. De 1-steroefening biedt een tussenstapje naar de 2-steroefeningen. De 3-steroefening is inhoudelijk moeilijker. Zo blijft de groep bij elkaar, maar verwerkt ieder kind op zijn of haar niveau.

Reflecteren op het doel

De kinderen reflecteren aan het eind van elke les op het doel.

Voorbeeldpagina's

Leerwerkboek taal– verwerking taal verkennen

Kort en krachtig instapkaartje

Het instapkaartje vertelt het kind in begrijpelijke taal wat het gaat leren (het lesdoel), wat het moet weten (de uitleg) en wat je ermee kunt (het nut).

Samen beginnen, verder werken op eigen niveau

'Eerst proberen' is het startpunt. De kinderen maken een oefening op toetsniveau. Op basis van hun resultaat starten ze bij 1-ster of 2-ster.

Altijd op toetsniveau

De 'Eerst proberen' en de 2-steroefeningen zijn op toetsniveau.

STAP IN

Dit ga je leren
Je leert wat een **bijvoeglijk naamwoord** is.

Dit moet je weten
Een bijvoeglijk naamwoord is een woordsoort. Het vertelt iets over het zelfstandig naamwoord.

De juf **lucht**. De **lieve** juf **lucht**.
De hond **eet** een koekje. De **jonge** hond **eet** een **lekker** koekje.

Het bijvoeglijk naamwoord staat tussen het lidwoord en het zelfstandig naamwoord.

Dit kun je ermee
Met een bijvoeglijk naamwoord maak je je zin duidelijker, mooier, spannender of gekker.

EERST PROBEREN

In welke zin staat een bijvoeglijk naamwoord?

☐ Hij pakt de pen uit het kastje.	☐ De meester eet een grote appel.
☒ Hij pakt de zwarte pen.	☐ De kinderen eten brood in de klas.
☐ Lisa draagt een witte tas.	☐ In de boom zit een grote vogel.
☐ Lisa draagt een jas en een muts.	☐ In de boom zit een vogelnest.

HEB JE ALLES GOED? **NEE? BEGIN BIJ** ★
JA? BEGIN BIJ ★★

★ 1 **Wat is de goede volgorde van de woorden?**

lieve | de | hond
de lieve hond

het | lied | mooie

de | gekke | proef

boos | een | nijlpaard

★ 2 **In welke zin staat een bijvoeglijk naamwoord?**

☒ De oude man fietst naar huis.	☐ Aan de boom hangt veel fruit.
☐ Het huis staat aan het plein.	☐ Morgen plukken we de rijpe peren.
☐ Bo zingt een mooi lied.	☐ De meester vertelt een verhaal.
☐ Rik speelt op het drumstel.	☐ Hij vertelt over een dapper meisje.

★ 3 **Waar hoort het bijvoeglijk naamwoord?**
Zet het woord op de goede plek.

Laura pakt de beker. (mooie)
Laura pakt de mooie beker.

Het meisje zingt. (lange)

Mo heeft een plan. (slim)

Kas draagt een trui. (rode)

★★ 4 **Wie ben jij?**
Gebruik bijvoeglijke naamwoorden.

Ik heb bruin haar en _____ ogen.

Ik draag vaak een _____ broek en een _____ trui.

Ik heb een _____ rugzak.

Mijn beste vriend is een _____ jongen.

WOORDEN > DE WOORDSOORTEN

het bijvoeglijk naamwoord

Een bijvoeglijk naamwoord vertelt iets over het zelfstandig naamwoord. Het staat tussen het lidwoord en het zelfstandig naamwoord.

de kleine jongen
het bruine schaap
de grote boten

lidwoord zelfstandig naamwoord
↑ ↑
De grote boten varen.
↓ ↓
bijvoeglijk naamwoord werkwoord

Zelf zinnen bouwen

Met dit soort oefeningen bouwen de kinderen zelf zinnen. Zo zien zij meteen het effect van wat er gebeurt in de zin als je een bijvoeglijk naamwoord invult.

Een stapje erbij

Een 3-steroefening is van een hoger niveau. In deze oefening gebruiken de kinderen hun eigen kennis van de taal: zij kiezen zelf bijvoeglijke naamwoorden.

Alles bij elkaar in het opzoekboekje

Een handig opzoekboekje per jaargroep helpt de kinderen bij de verwerking van de taaldoelen. In week 4 bij het samen herhalen van nieuwe doelen komt het bijvoorbeeld goed van pas.

Voorbeeldpagina's

Taalgroeiboek – schrijftaak

Hulp van een leeftijdgenoot

Elke schrijftaak start met een voorbeeld. Een houvast voor als de kinderen zelf aan de slag gaan met hun eigen tekst.

Structuur- en schrijfhulp

Met nummers wordt aangegeven uit welke onderdelen een tekst bestaat. Deze nummers komen in het voorbeeld en in de schrijfhulp terug. Dit helpt om de eigen tekst goed op te bouwen.

Taalgroeiboek

THEMA 1 IK ONTMOET WEEK 1 LES 5

COMMUNICATIE

1 verkennen
2 voorbereiden
3 schrijven
4 nakijken
5 verbeteren

1 verkennen
Lees de opdracht op het bord.

2 voorbereiden schrijfhulp
Vul de schrijfhulp in. Gebruik steekwoorden.

EEN TEKST OVER JEZELF

1 De titel
Je naam.

2 Het begin
Hoe zie je eruit?

3 Het midden
Schrijf over jezelf:
• je gezin
• je hobby
• waar je van houdt

4 Het einde
Wat wil je nog meer over jezelf zeggen?
Bijvoorbeeld:
Ik ben goed in ...

Het voorbeeld van Suus:

1 Suus
Ik ben Suus.

2 Ik ben lang, bruin haar.
Mijn ogen zijn ook bruin.

3 Ik woon in twee huizen.
Het huis van mijn mama Kim.
En het huis van mijn papa Sander.
Ik heb geen broer en geen zus.
Maar ik heb wel twee katten:
Klaas en Frans.

Mijn hobby is judo.
En ik lees graag.
Ik ♥ pizza.
Ik houd ook van mijn boezemvriend.

4 Ik wil nog één ding zeggen.
Later wil ik piloot worden!
Dat was het!

1 Mijn naam is: _____

2 Zo zie ik eruit: _____

3 Mijn gezin: _____

Mijn hobby is: _____

Ik hou van: _____

4 Dit vertel ik ook nog graag: _____

Tip van de taalgast
Wat weet bijna niemand van jou?
Wil je dat vertellen?
Schrijf het dan op!
Bijvoorbeeld: ik spaar schelpen.

Dit neem ik mee.

WOORDENSCHAT MIJN WOORDEN
Ja! Dit woord past bij mijn tekst:
 de boezemvriend
 zorgvuldig
 de omgeving

Dit is ook een goed woord voor in mijn tekst:

TAAL VERKENNEN MIJN ZIN
Dit plaatje gebruik ik in mijn tekst.
 ♥ ✖

Maak een zin met het plaatje.

10

12

Vijf heldere stappen

De kinderen werken in kleine stappen aan de schrijf- of spreek- & luistertaak.

Transfer vanuit andere taaldomeinen

Voordat de kinderen hun tekst gaan schrijven, denken ze na over de woorden en doelen die ze die week bij de lessen woordenschat en taal verkennen hebben geleerd. Ze kiezen bijvoorbeeld een woord en maken een zin die ze gebruiken in hun eigen tekst. Dit versterkt het eigenaarschap.

Voorbeeldpagina's

Taalgroeiboek – week 4

Week 4 begint met terugkijken

In week 4 kijken de kinderen terug: wat heb ik geleerd en hoe gaat dit? Ze bedenken welke taken en doelen goed gaan en aan welke taken en doelen ze nog willen werken. Als leerkracht bespreek je de ervaringen met de kinderen. Zo werk je samen actief aan hun taalontwikkeling.

Taalgroeiboek | groep 4

THEMA 1 IK ONTMOET WEEK 4 LES 16 TERUGKIJKEN

Hoe gaat het? Kleur de rondjes.
 Dit gaat al goed. ●
 Dit kan nog beter. ●

COMMUNICATIE

- schrijftaak: een tekst over jezelf schrijven
- spreektaak: een praatje over jezelf houden

SPELLING

- net als mier
- net als worm
- net als slang
- net als geit en bij
- net als stokstaart
- net als pauw en gouvis

ELKAAR LEREN KENNEN

TAAL VERKENNEN

- taal herkennen
- letters van het alfabet
- een woord herkennen
- een zin herkennen
- pictogram
- plaatje bij een woord

WOORDENSCHAT

- de onbekende en andere woorden
- de eigenschap en andere woorden
- de aanvang en andere woorden

Maak een gebaar naar iemand uit je klas. Let op: het moet iets aardigs zijn!

Hoeveel letters heeft jouw voornaam?

Wat staat hier? sch.tje!

Zeg het met een pictogram.

Welke eigenschap past bij jou?

26 27

Korte herhaling

Kleine oefeningetjes in de marge helpen de kinderen de inhoud van de doelen op te halen.

Samenwerkend herhalen

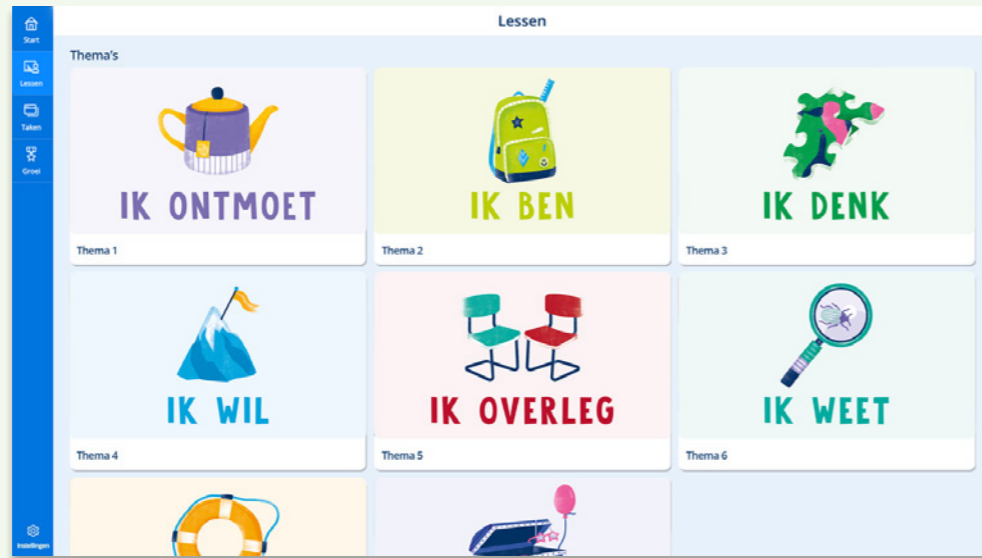
De kinderen werken samen (in les 17 en 18): ze oefenen nog een keer met de woorden en doelen taal verkennen. In elk thema staat één samenwerkingsdoel centraal.

Voorbeeldschermen

Bingel - taal

Startscherm

Het startscherm geeft een overzicht van alle thema's.

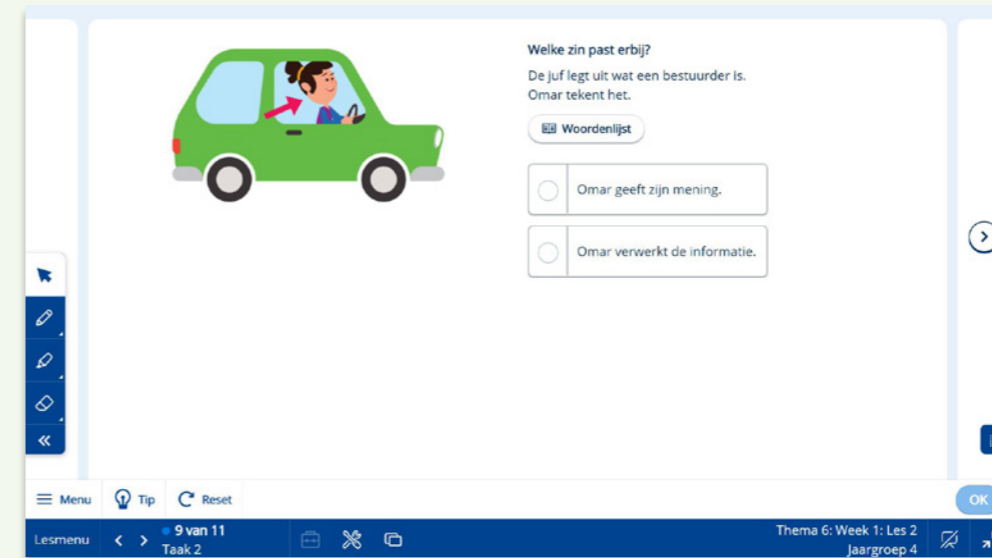
Handleiding

Navigeer eenvoudig door de digitale handleiding terwijl je instructie geeft met Bingel.

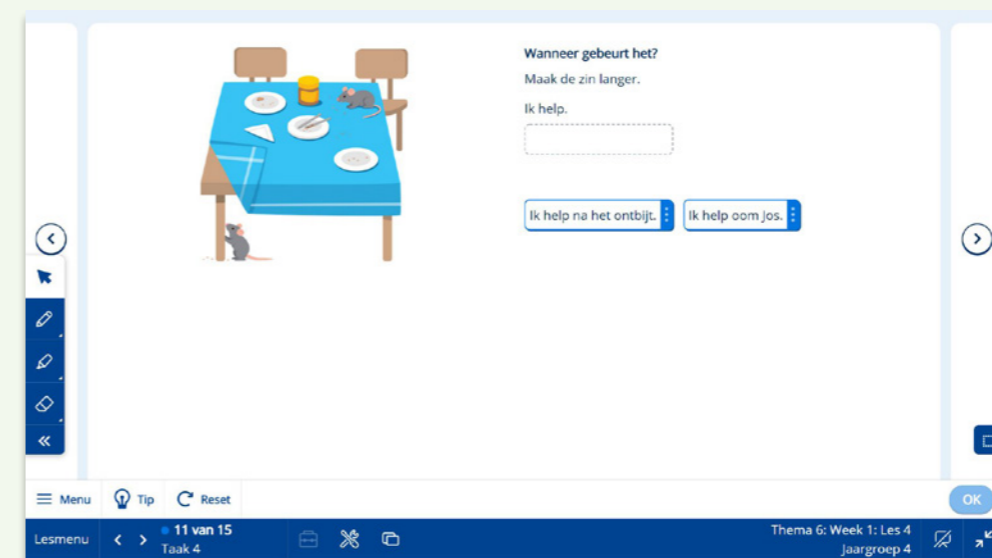
Oefenen

Een voorbeeld van een oefening die de kinderen maken voor woordenschat.

Oefenen

Een voorbeeld van een oefening die de kinderen maken voor taal verkennen.

Voorbeeldpagina's

Handleiding spelling

Interactieve werkvormen

Elke laatste spellingles van de week oefenen de kinderen met een interactieve werkvorm

Dagelijks dictee

Elke dag wordt er geoefend met een dictee. Het dictee wordt samen met de kinderen nagekeken.

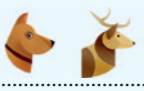
Leerwerkboek spelling | groep 5

THEMA 3 | WEEK 3 | LES 14 | SPELLING 20 MIN

LESINFO

LESDOEL

- Het kind leert woorden schrijven waar je /t/ aan het eind hoort, net als hond of hert.

MATERIAAL

- werkboek spelling, blz. 37
- antwoordenboek spelling, blz. 37

Extra materiaal

- printblad categoriekaartjes (zie blz. 4)
- printblad woordkaartjes thema 3
- dicteeschrift
- nakijkpotlood

LESDUUR

- 20 minuten

INSTRUCTIE

samen doen

werkvorm: mix en koppel

DICTEE EN NABESPREKING

DICTEE

Dit dictee heeft vier woorden en een zin. Denk bij elk woord aan de categorie met de regel.

Lees het woord voor. De kinderen zeggen het hardop na en schrijven het op.

Maak zo de woorden af.

Doe hetzelfde met de zin.

- de meeuw
- de hoed
- de vishengel
- het strand
- bas vecht met zijn broer.

ZELFSTANDIG WERKEN

OEFENEN

- werkboek spelling, blz. 70-71
- eigen taken op device

INSTRUCTIE 05 min

Samen doen

- Leg de werkvorm uit met behulp van het stripje 'mix en koppel'.
- Geef de helft van de klas een kaartje met een plaatje van de categorie. Geef de andere helft een kaartje met een woord.
- Laat de kinderen door de klas lopen.
- Roep: *Koppel!* De kinderen gaan op zoek naar het kind met een kaartje dat bij hen past.
- De kinderen die elkaar gevonden hebben, blijven bij elkaar staan.
- De kinderen blijven lopen totdat iedereen een koppel gevormd heeft.
- De koppels vertellen elkaar de regel bij de categorie.
- Besprek klassikaal een regel met een voorbeeldwoord.
- Herhaal de stappen.

DICTEE EN NABESPREKING 05 min

Dictee

- Neem het dictee af.

Bij het dictee hebben de kinderen alleen hun dicteeschrift, een pen/potlood, een nakijkpen/-potlood en eventueel het opzoekboekje nodig. Zorg dat de tafel verder leeg is.

Nabespreking

- Besprek het dictee samen na en schrijf mee op het bord.

- de meeuw.** Net als leeuw. Ik schrijf eerst u en dan w.
- de hoed.** Net als hond of hert. Ik hoor /t/ aan het eind. Ik maak het woord langer. hoeden. Ik hoor /d/. Ik schrijf d.
- de vishengel.** Net als stokstaart. Ik luister naar de losse woorden. vis. Net als mier. Ik schrijf wat ik hoor. hengel. Net als slang. Ik schrijf ng.
- het strand.** Net als hond of hert. Ik hoor /t/ aan het eind. Ik maak het woord langer. stranden. Ik hoor /d/. Ik schrijf d.
- bas vecht met zijn broer. vecht.** Net als specht. Ik hoor korte klank e + /gt/. Ik schrijf cht, behalve bij hij ligt, hij legt, hij zegt.

- De kinderen kijken hun eigen dictee met een andere kleur na. Ze schrijven een woord met een fout opnieuw op.

ZELFSTANDIG WERKEN 10 min

- Leg kort de oefeningen uit.

De kinderen mogen gebruikmaken van de spellinghulpen in het opzoekboekje.

- De kinderen maken de oefeningen. Loop rond en kijk waar kinderen het goed doen, twijfelen of fouten maken. Geef complimenten en stuur bij waar nodig.

Stap uit

- Besprek aan het einde van de les met de kinderen het uitstapkaartje. Laat een paar kinderen vertellen wat ze aangekruist hebben.

OEFENEN

- Kinderen die klaar zijn met de oefeningen kunnen extra oefenen op blz. 70 en 71 of op hun device.

Het dictee voor les 15 staat op blz. 38-39 van deze handleiding. Deze les is optioneel.

28

Taal actief • groep 4 • Handleiding • © Malmberg's-Hertogenbosch 29

Voorbeeldpagina's

Werkboek spelling

Aanleren - vasthouden - onderhouden

Iedere les in het werkboek spelling bestaat uit twee delen:

- Oefeningen waarin kinderen de aangeleerde weekcategorie verwerken (te herkennen aan het spellingicoon voor de oefeningen).
- Oefeningen zonder icoon waarin kinderen nieuwe en eerder aangeleerde categorieën door elkaar heen oefenen.

Leerwerkboek spelling | groep 5

THEMA 3

WEEK 3

LES 11

SPELLING

STAP IN

Dit ga je leren

Je leert woorden schrijven waar je /t/ aan het eind hoort.

Dit moet je weten

Net als **hond** of **hert**. Ik hoor /t/ aan het eind. Ik maak het woord langer. honden. Ik hoor /d/. Ik schrijf d. herten. Ik hoor /t/. Ik schrijf t.

1 Welk woord hoort erbij?

2 Is het een woord met d of t?
In welke rij hoort het?

het bor*d* _____ de frie _____
de gro _____ het gou _____
de kwas _____ de naal _____

3 Welk woord hoort in de zin?

Het licht is uit. Het is do _____.

Ik strooi _____ over mijn ei.

Wij gaan met het _____ op reis.

Ik hoor je wel, dus schr _____ niet zo.

Welk liedje speel je op je fl _____?

De hond slaapt in zijn _____.

donker _____

34

THEMA 3

WEEK 3

LES 12

SPELLING

1 Welk woord hoort erbij?

2 Welk woord hoort in de zin?

Niet zacht, maar h _____.

Niet kort, maar l _____.

Niet arm, maar r _____.

Niet vroeg, maar l _____.

Niet vriezen, maar d _____.

Niet oud, maar n _____.

hard _____

3 Kleur de tweetekensklanken rood.
Kleur de medeklinkers blauw.

HOND OF HERT?

f l i
z ee s
h oe d

Ik hoor t aan het eind. → honden → Ik maak het woord langer. → herten

Ik hoor /d/ → hond

Ik hoor /t/ → hert

Ik schrijf d. → hond

Ik schrijf t. → hert

n g

Opzoekboekje

- Een handig opzoekboekje per jaargroep met spellingshulpjes helpt de kinderen bij het maken van de juiste denkstappen tijdens het dictee en de verwerking.

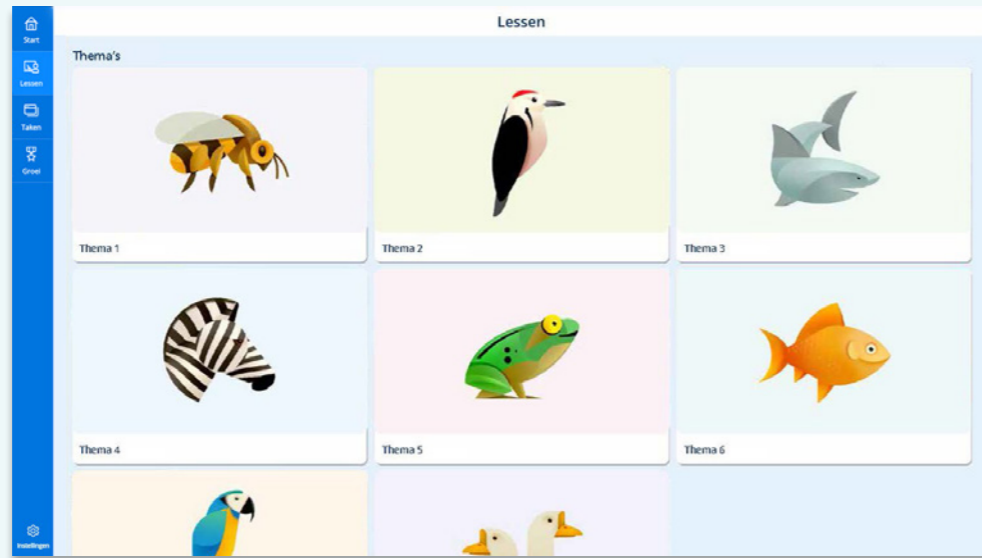
35

Voorbeeldschermen

Bingel - spelling

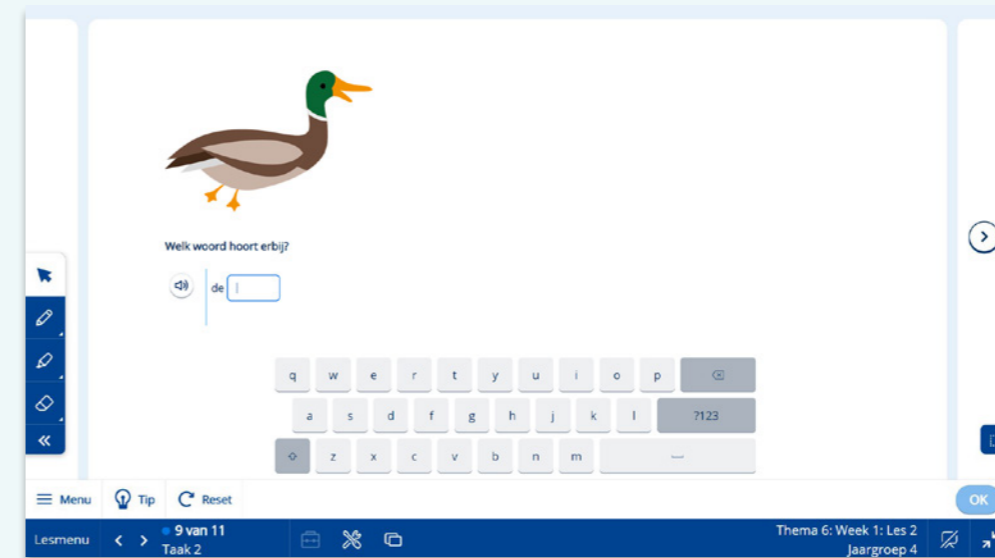
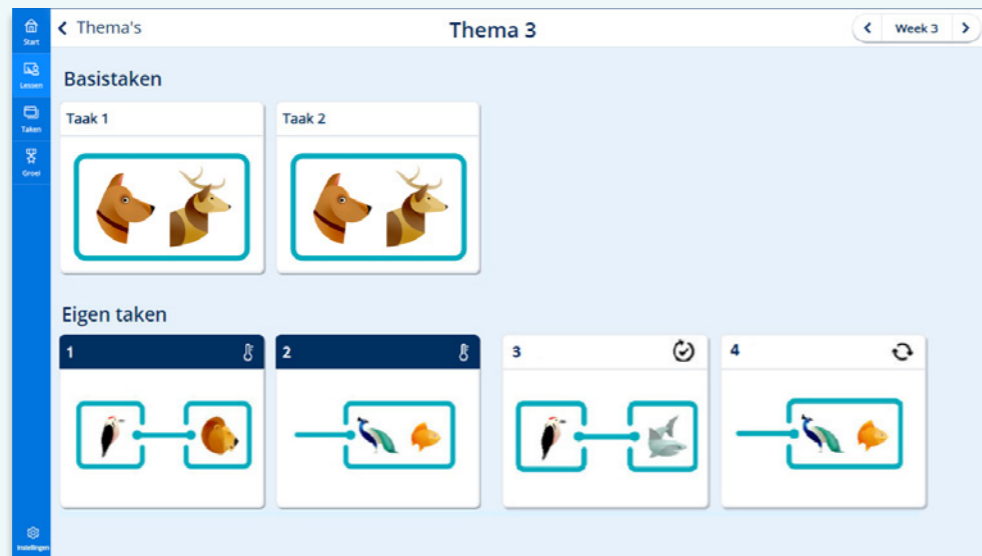
Startscherm

Het startscherm geeft een overzicht van alle thema's.

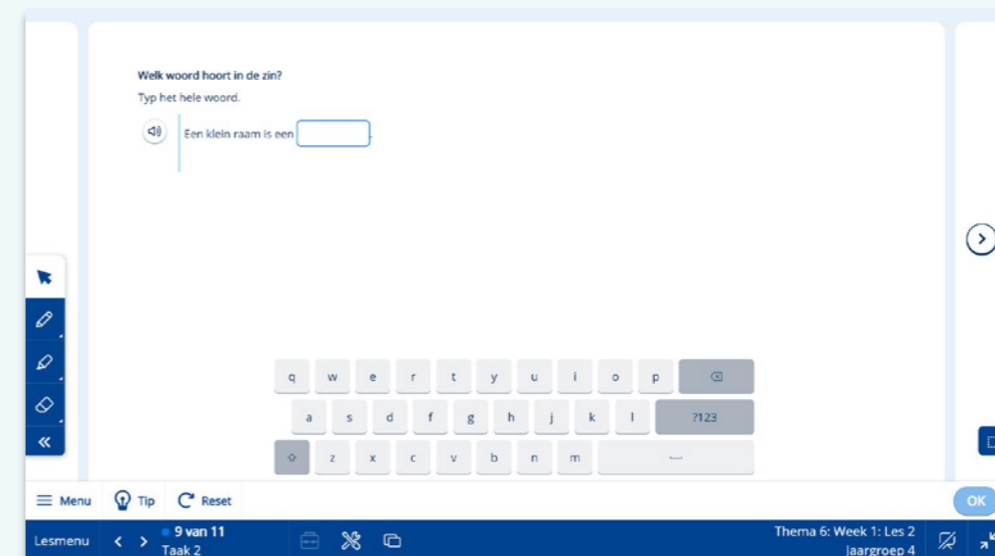
Takenoverzicht

Het takenoverzicht, waarin de kinderen zien welke basistaken en eigen taken die ze die week kunnen maken.

Oefenen

Een voorbeeld van een oefening, waarbij het kind een afbeelding van het woord ziet, het woord hoort en het daarna typt.

Oefenen

Een voorbeeld van een oefening, waarbij het kind het woord hoort en het dan in de zin typt.

Voorbeeldpagina's

Leeswerkboek tekstbegrip

Rijke en gevarieerde teksten

In elke les staat een rijke, authentieke tekst centraal. De kinderen kunnen in het leeswerkboek arceren en onderstrepen in de tekst.

Herhaald en verdiepend lezen

De opdrachten op het digibord nodigen uit om de tekst steeds weer in te duiken en zorgen ervoor dat de kinderen herhaald en verdiepend lezen.

Samenhang met taal

Deze les sluit aan bij de schrijftaak van dit thema. Hierin leren de kinderen hoe je een plan uitwerkt in een draaiboek.

Leeswerkboek tekstbegrip | groep 5

THEMA 5

IK OVERLEG

WEEK 2

LES 2

TEKSTBEGRIP

HOE WORDT EEN FILM GEMAAKT?

HET VERHAAL

Het eerste wat nodig is voor een film is een verhaal. Dat kan een nieuw verhaal zijn, speciaal bedacht voor de film. Het kan ook een bestaand verhaal zijn, zoals een boek. De films 'Iep!', 'Briefgeheim' en 'Oorlogswinter' zijn allemaal verfilmde boeken. Om een verhaal te kunnen verfilmen, moet er eerst een scenario worden gemaakt. Daarin staat het verhaal van de film beschreven. Van het scenario wordt vervolgens een script gemaakt waarin dialogen worden uitgeschreven en handelingen uitgebreider worden vastgelegd. Sommige regisseurs maken een storyboard, dat is weer een stapje verder. In het storyboard wordt met tekeningen aangegeven waar de camera moet staan en hoe iedere handeling in beeld gebracht zal worden. Elke tekening is de basis voor een opname. In filmtaal noem je dat een shot. Je kunt dus de hele film al 'lezen' als een stripverhaal. Na het scenario, het script en het storyboard, wordt er een draaiboek gemaakt. In het draaiboek staan de aanwijzingen wat iedereen moet doen en wanneer. Een film is verdeeld in scènes. Een scène is bijvoorbeeld een gesprek tussen twee mensen. In het draaiboek staat ook wanneer en waar elke scène gefilmd wordt.

SAMENWERKING

Als bekend is welk verhaal in de film zal worden verteld, worden de mensen uitgezocht die samen de film gaan maken. Aan een film werken vaak honderden mensen mee. Iedereen heeft zijn eigen taak. Blijf maar eens in de bioscoop wachten tot de aftiteling is afgelopen. De aftiteling bestaat uit een enorme lijst met namen van mensen die de kleding ontwerpen, de make-up verzorgen, het eten klaarmaken, het vervoer regelen, enzovoort. Voordat al deze mensen aan het werk kunnen zijn er eerst een producent en een regisseur nodig.

PRODUCENT

De producent beslist meestal welke films er gemaakt worden en een regisseur. Het is erg duur om een film te maken. Alle mensen die eraan meewerken, moeten worden betaald. Een beroemde acteur zoals Leonardo DiCaprio kost verschrikkelijk veel geld. Apparatuur wordt vaak per dag gehuurd, net als kleding. Soms is het nodig om een deel van de film op een speciale plek op te nemen. Op een verlaten eiland met palmbomen. Of in een dorpje in Afrika. De producent rekent uit wat alles kost. Moet dat ene stukje film echt op dat eiland opgenomen worden of kan er een decor in een studio worden gebouwd? Een dure Nederlandse film uit 2008 was Brief voor de koning van regisseur Pieter Verhoeff. De producent van de film, EyeWorks, heeft ruim 7,5 miljoen euro bij elkaar gebracht om de film te kunnen maken.

REGISSEUR

De regisseur van de film beslist hoe hij van het verhaal een film maakt. Hij of zij bepaalt hoe de film eruit gaat zien. Hij bepaalt de inhoud en de stijl van de film. De regisseur is dus verantwoordelijk voor alles wat er voor de camera gebeurt. Hij moet het overzicht hebben op de vaak chaotische filmsets waarop veel mensen

film?, door: Eye Filmmuseum Nederland

2 b De aftiteling zie je als de film is afgelopen.
Bedenk een argument waarom dat wel een goed moment is.
Bedenk ook een argument waarom dat géén goed moment is.
Schrijf beide op.

1 a verhaal → _____ → _____ → _____
_____ → _____ → scènes opnemen

2 a _____
b Het is wel een goed moment, want _____

Het is geen goed moment, want _____

3 b de producent

4 b _____

6

7

Voorbeeldpagina's

Handleiding tekstbegrip

Leesdoelen

In elke les staan 4 leesdoelen centraal. Bij elke leesdoel hoort een opdracht. In de handleiding vind je zowel de leesdoelen als de opdrachten. Ook staat hier een pagina uit het leeswerkboek. Zo heb je een compleet beeld van de les.

1 of 2 lessen

Je kunt de les in een keer of in twee keer geven. De handleiding geeft aan waar je de knip kunt maken.

Modeling

Bij twee van de vier leesdoelen model je als leerkracht.

Voorlezen

Om te zorgen dat alle kinderen mee kunnen doen met de les lees je als leerkracht de tekst voor.

Handleiding tekstbegrip | groep 5

THEMA 5 | IK OVERLEG | WEEK 2 | LES 2 | TEKSTBEGRIP

LESINFO

LEESDOELN

- Ik kan aangeven in welke stappen een verhaal wordt verfilmd.
- Ik kan vertellen wat ik van de plek van de afdeling vind.
- Ik kan uitleggen wat de producent en de regisseur doen.
- Ik kan bedenken hoe een film goedkoper gemaakt kan worden.

MATERIAAL

- leeswerkboek, blz. 6-7

LESDUUR

- 60 minuten of 2 sessies van 30 minuten.

INTRODUCTIE 05 min

- Bekijk het omslag van het boek. De tekst van deze week vertelt hoe je een film maakt. Zou jij later bij de film willen werken? Aan welk beroep denk je dan?
- Vertel dat jullie een tekst gaan lezen die past bij het thema 'Ik overleg'. Om een film te kunnen maken is veel overleg nodig en moeten veel besluiten worden genomen.

VOORLEZEN 05 min

- Lees de tekst hardop voor. De kinderen kunnen meelezen in het leeswerkboek. Snelsesemantiseer tijdens het voorlezen eventueel een aantal woorden uit de tekst.
de apparatuur: verschillende apparaten waarmee je bepaalde dingen makkelijker kunt doen
het decor: alle voorwerpen samen die de plaats voorstellen waar een toneelstuk zich afspeelt
de opname: geluiden of beelden die worden opgenomen
de stijl: de manier waarop iemand iets doet, bijvoorbeeld schrijven of schilderen
- Laten we nu kijken wat we samen over deze tekst kunnen zeggen?

INTRODUCTIE

omslag boek

VOORLEZEN

THEMA 5 | IK OVERLEG | WEEK 2 | LES 2

HOE WORDT EEN FILM GEMAAKT?

HET VERHAAL

Het eerste wat nodig is voor een film is een verhaal. Dat kan een nieuw verhaal zijn, speciaal bedacht voor de film. Het kan ook een bestaand verhaal zijn, zoals een boek. De films 'Legt', 'Briëfgeheim' en 'Oorlogswinter' zijn allemaal verfilmd boeken. Om een verhaal te kunnen verfilmen, moet er eerst een scenario worden gemaakt. Daarin staat het verhaal van de film beschreven. Van het scenario wordt vervolgens een script gemaakt waarin dialogen worden uitgeschreven en handelingen uitgebreider worden vastgelegd. Sommige regisseurs maken een storyboard, dat is weer een stapje verder. In het storyboard wordt met tekeningen aangegeven waar de camera moet staan en hoe iedere handeling in beeld gebracht zal worden. Elke tekening is de basis voor een opname. In filmtaal noem je dat een shot. Je kunt dus de hele film al 'lezen' als een stripverhaal. Na het scenario, het script en het storyboard, wordt er een draaiboek gemaakt. In het draaiboek staan de aanwijzingen wat iedereen moet doen en wanneer. Een film is verdeeld in scènes. Een scène is bijvoorbeeld een gesprek tussen twee mensen. In het draaiboek staat ook wanneer en waar elke scène gefilmd wordt.

SAMENWERKING

Als bekend is welk verhaal in de film zal worden verteld, worden de mensen uitgezocht die samen de film gaan maken. Aan een film werken vaak honderden mensen mee. Iedereen heeft zijn eigen taak. Blijf maar eens in de bioscoop wachten tot de aftiteling is afgelopen. De aftiteling bestaat uit een enorme lijst met namen van mensen die de kleding ontwerpen, de make-up verzorgen, het eten klaarmaken, het vervoer regelen, enzovoort. Voordat al deze mensen aan het werk kunnen zijn er eerst een producent en een regisseur nodig.

1 a verhaal → → → → →
→ scènes opnemen

2 a
b Het is wel een goed moment, want _____
Het is geen goed moment, want _____

LEESDOEL 1 10 min

- Lees het leesdoel hardop voor.
- Toon opdracht 1a.
- Model hoe je één van de stappen van de film zoekt en in het schema zet. Laat de kinderen meeschrijven in het leeswerkboek. Om een film te maken heb je veel nodig. In de tekst zoek ik wat er nodig is. Ik begin bij de titel en lees verder. Ik lees: 'Het eerste wat nodig is voor een film is een verhaal'. Ik lees verder om te kijken welke stappen worden doorlopen, voordat van een verhaal de scènes kunnen worden opgenomen. Kijk, hier staat: 'Om een verhaal te kunnen verfilmen, moet er eerst een scenario gemaakt worden. In het scenario staat het verhaal van de film beschreven.' Het scenario is dus de eerste stap die je nodig hebt om een film te kunnen maken. Ik schrijf het woord scenario in het eerste vakje van het schema.
- Nu lezen jullie de rest van de tekst en zoeken naar de andere drie stappen die gezet moeten worden. Schrijf ze in het schema.
- Bespreek na. Vraag enkele kinderen wat ze in het schema hebben ingevuld. Vul zelf het schema in. Antwoord: [het scenario – het script – het storyboard – het draaiboek].

Meer weten over Taal actief?

Taal actief: keuze uit twee versies

Taal actief - taal en Taal actief - spelling zijn beschikbaar in twee versies: basis digitaal en basis papier. Je kunt per groep een keuze maken uit werken in werkboeken met aanvullende oefensoftware of vrijwel volledig digitaal werken. Alle kinderen gebruiken het papieren taalgroeiboek. Voor Taal actief - tekstbegrip gebruiken de kinderen altijd een leeswerkboek. Wil je meer weten over werken met Taal actief? Kijk dan op www.taalactief.nl.

Zichtzending, licenties en verschijning

Op www.taalactief.nl vind je alle actuele informatie over de zichtzendingen, proeflicenties en verschijningsdata van Taal actief.

Gebruikersondersteuning

In de digibordsoftware en op het onderwijsplatform www.onderwijsvanmorgen.nl vind je veel bruikbare en praktische informatie om het werken met Taal actief nog leuker en makkelijker te maken.

Bestellen en prijzen

Voor meer informatie over prijzen en bestellingen kun je contact opnemen met jouw schoolleverancier of met de afdeling Klantenservice van Malmberg via (073) 628 87 22. Mailen kan ook: klantenservice.administratie@malmberg.nl.

Contact

De Malmberg-methodespecialisten hebben ruime ervaring in het onderwijs en beantwoorden jouw vragen graag. Bel (073) 628 87 22 of mail naar voorlichting.bao@malmberg.nl.

**TAAL
ACTIEF**

laat kinderen groeien

Taal actief doet het:

- communicatie centraal
- altijd structuur en houvast
- actieve groei in taal, tekstbegrip en spelling

